

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

securitatea

STRICT SECRET

Nr. 4 (84)-1988

Exemplar nr. 633

STRICT SECRET

Cuprins

	<u>Pag.</u>
* * *	
— Formarea statului național unitar român — rezultat al luptei multisekulare a întregului popor român pentru libertate și unitate națională	5
Dezbateri-opinii	
— Modalități eficiente de conlucrare cu conducerea organizațiilor socialiste sau cu organismele democrației muncitorești-revoluționare în scopul prevenirii unor evenimente de securitate — col. Preoteasa Gheorghe, lt. col. Gherghe Marin și col. Lazăr Ion	13
In acest număr	
— Prevenirea faptelor și fenomenelor de natură să afecteze securitatea statului în domeniul comerțului exterior, sarcină prioritară a organelor de securitate — lt. col. Stoica Ion	22
Antiterorism	
— Aprecieri privind situația operativă antiteroristă. Sarcini și priorități ale activității antiteroriste în etapa actuală — lt. col. Troasca Gheorghe și lt. col. Rădulescu Nicolae	29
Contrainformații în sectoarele economice	
— Mijloace și metode moderne specifice utilizate în prevenirea și documentarea unor evenimente deosebite din sectoarele economice — lt. col. Giuvelea Nicolae și mr. Georgescu Gabriel	39
O problemă controversată	
— Ascultarea martorilor în cadrul actelor premergătoare — mr. Olaru Alexandru	43

Punct ochit-
punct lovit

Documente de
arhivă

Din presa
de peste hotare

— „Emisarul“ — cpt. Andrei Constantin 51

— Acțiuni subversiv-teroriste ungare în toamna anu-
lui 1918 pentru înăbușirea luptei de eliberare na-
țională a românilor din Transilvania — col. Bo-
bocescu Vasile 53

— Viața de zi cu zi a unui terorist italian — mr. Bră-
teanu Sorin 61

„Este necesar să aplicăm ferm în întreaga activi-
tate principiile eticii și echității socialiste, să asigurăm
apărarea proprietății socialiste, a întregului popor, și
cooperatiste, precum și a proprietății personale a tutu-
ror cetățenilor patriei noastre.

Va trebui să se acționeze cu toată hotărîrea împotriva
oricăror manifestări de necinste, de delapidare, de sus-
tragere, sub o formă sau alta, din avutul general, pre-
cum și din proprietatea personală, să întărim sentimen-
tul de cinste și răspundere față de proprietatea generală
și personală. Trebuie să ajungem acolo încît cinstea,
apărarea proprietății, a avuției întregului popor, spiri-
tul de dreptate să devină o caracteristică definitivă a
omului nou, constructor conștient al societății socialiste
și comuniste.

În acest sens, apare necesitatea unei îmbunătățiri a
Codului penal și Codului de procedură penală, în raport
cu noile schimbări și realități din patria noastră.

Organele de justiție și procuratură trebuie să-și
indeplinească în cele mai bune condiții rolul și răspun-
derea pe care le au în dezvoltarea societății noastre, în
sanționarea oricăror încălcări ale legilor țării, ale nor-
melor de etică și echitate socialistă. Va trebui să acțio-
năm permanent ca nimeni să nu fie judecat sau, mai cu
seamă, condamnat pe nedrept. De asemenea, organele
Ministerului de Interne — Miliția și Securitatea — tre-
buie să-și perfecționeze în continuare activitatea, acțio-

Publicația este editată în cadrul Centrului de informatică și documentare

Redactori : locotenent-colonel Dănău Dumitru și locotenent-colonel Păuna Ana
Tehnoredactor : plut. maj. Cârstoiu Dan

Comanda : 077

Apărut : decembrie 1988

nind în strînsă legătură cu masele populare pentru apărarea ordinii, a proprietății socialiste și personale, pentru asigurarea liniștii tuturor cetățenilor.

În strînsă legătură cu organele de justiție și procuratură, cu organele Ministerului de Interne, consiliile obștești de judecată din toate sectoarele de activitate — care au un rol deosebit în apărarea proprietății și promovarea fermă a normelor de conviețuire socială — trebuie să devină o forță puternică a justiției democratice a întregului popor.

Apărarea cuceririlor socialiste, a independenței și suveranității patriei reprezintă o necesitate vitală în condițiile menținerii pericolului de război, de agresiune, de amestec în treburile interne ale altor state. Pornind de la concepția revoluționară după care apărarea integrității și independenței patriei reprezintă sarcina întregului popor, am acordat o atenție continuă perfecționării și ridicării capacității de luptă și politice a forțelor noastre armate. Vom acționa și în viitor, cu toată fermitatea, pentru întărirea capacității de luptă și politice, de apărare a patriei noastre, considerînd aceasta ca o parte inseparabilă a construirii societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism.

NICOLAE CEAUȘESCU

Expunere la ședința comună a Plenarei C.C. al P.C.R., a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești.

(28 noiembrie 1988)

1918

FORMAREA

1988

STATULUI NAȚIONAL UNITAR ROMÂN REZULTAT AL LUPTEI MULTISECULARE A ÎNTREGULUI POPOR ROMÂN PENTRU LIBERTATE ȘI UNITATE NAȚIONALĂ

„Realizarea statului național unitar, cu 70 de ani în urmă, a reprezentat împlinirea năzuințelor de veacuri ale poporului nostru de a trăi unit, de a munci împreună, pentru a-și făuri o viață nouă, mai bună, liberă și fericită”.

NICOLAE CEAUȘESCU

La 1 decembrie 1988, poporul român a aniversat împlinirea a 70 de ani de la încheierea procesului istoric de formare a statului național unitar român, moment de o deosebită importanță în făurirea României moderne și în realizarea idealului național. Acest măreț act istoric este rezultatul luptei multiseculare a poporului român împotriva cotropitorilor străini, pentru apărarea gliei străbune și ființei neamului românesc împotriva invadatorilor și asupritorilor, pentru libertate, independență națională și unitate statală.

În comparație cu vecinii săi, poporul român are o existență multimilenară în spațiul carpato-danubian-pontic, pe care l-a locuit în permanență. Urmaș al traco-geto-dacilor și romanilor, poporul român a dezvoltat o originală civilizație, care a intrat în contact cu marile civilizații ale lumii. De la început, el s-a afirmat printr-o puternică voință de a trăi liber și independent, opunînd o rezistență eroică expansiunii marilor imperii ale antichității. Sub conducerea regelui Burebista care, la începutul secolului I î.e.n., a înfăptuit primul stat dac centralizat și independent, el a rezistat expansiunii romane la nord de Dunăre, reușind să-și mențină libertatea timp de aproape două secole.

În urma simbiozei dintre geto-daci și romani a luat naștere poporul român care moștenește virtuțile a două popoare viteze. Procesul de romanizare a continuat și după retragerea stăpînirii romane în 276 e.n., iar la invazia triburilor slave, la începutul secolului al VI-lea, procesul de formare a poporului român era încheiat în linii generale.

Fiîndu-i caracteristică o unitate remarcabilă pe întreg teritoriul locuit din vremuri multimilenare, poporul român va rezista timp de

aproape un mileniu tuturor vicisitudinilor istoriei, inclusiv migrației popoarelor barbare, care însă nu i-au putut împiedica dezvoltarea, organizarea socială și politică. La invazia triburilor ungare în Cîmpia panonică, în anul 896 e.n., populația românească, așa cum consemnează Cronica lui Anonimus, pe care istoricii unguri revizioniști o contestă, era organizată în cnezate și voievodate — conduse de Gelu, Glad și Menumorut, ce se aflau la un înalt grad de dezvoltare economică și politică.

Formarea mai multor state feudale românești în secolul al XIII-lea și în prima jumătate a secolului al XIV-lea — voievodatul Transilvaniei, Țara Românească, Moldova și Dobrogea —, proces caracteristic tuturor popoarelor moderne, nu a constituit o piedică în calea dezvoltării unor strînse raporturi de colaborare economică, politică, militară și culturală între țările române. Dunărea și munții Carpați, departe de a constitui obstacole naturale, au contribuit la realizarea unei strînse legături între teritoriile locuite de români și salvarea ființei lui în vremuri de restriște. Între țările române s-a cimentat o puternică unitate economică, orașele transilvănene — Brașov, Sibiu, Bistrița, Cluj, Timișoara și altele — avînd un rol deosebit de activ în formarea unei piețe unice a românilor.

Vorbind aceeași limbă și avînd aceleași aspirații politice, țările române au luptat împreună sub conducerea marilor voievozi — Basarab I, Mircea cel Mare, Alexandru cel Bun, Vlad Țepeș, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Mihai Viteazul, Mihnea al III-lea, Matei Basarab, Dimitrie Cantemir și alții — pentru stăvilirea expansiunii otomane la nord de Dunăre, pentru apărarea libertății pămîntului strămoșesc.

Realizarea unității politice a tuturor teritoriilor locuite de români a reprezentat un ideal nobil al celor mai luminate minți ale poporului nostru. Marele voievod Mihai Viteazul a realizat pentru prima oară în istorie, în anii 1599—1601, unirea tuturor teritoriilor locuite de români, proclamîndu-se „domn al Țării Românești, Transilvaniei și a toată țara Moldovei“. Deși a fost zdrobită de imperiile reacționare vecine, cărorora nu le convenea ridicarea unui stat unitar românesc în sud-estul Europei, acțiunea marelui voievod Mihai va însufleți generațiile viitoare în înfăptuirea idealului unității naționale.

Formarea statului național român a fost împiedicată timp de mai multe secole de politica expansionistă a unor state care au rupt teritoriile însemnate din trupul țării și au înăbușit în sînge orice mișcare de eliberare socială și națională a românilor. Astfel, Imperiul otoman a anexat Dobrogea și cetățile Turnu, Giurgiu și Brăila, iar Imperiul habsburgic a copleșit în urma păcii de la Karlowitz (1699) Transilvania, a celei de la Passarowitz (1718) Banatul și în 1775 nordul Moldovei (Bu-

covina). La rîndul ei, Rusia țaristă a anexat, prin pacea de la București din 1812, Basarabia, și a încercat, sub masca eliberării popoarelor creștine din Balcani, să-și extindă dominația și asupra restului teritoriului românesc.

Deși politica expansionistă a acestor imperii a reprezentat o stavilă puternică în calea formării statului național unitar român, ea nu a putut înfrînge puternica voință de unitate și libertate națională a poporului român. Procesul formării națiunii noastre pe întreg teritoriul locuit de români, la sfîrșitul veacului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, a reprezentat un factor stimulator în lupta pentru unitate națională. Activitatea culturală și politică a unor personalități de seamă ale gîndirii românești a contribuit la trezirea și dezvoltarea conștiinței naționale, la consolidarea unei puternice mișcări pentru unirea tuturor teritoriilor locuite de români.

Ideea de unitate națională și de libertate s-a manifestat cu vigoare în revoluția țaranilor români de la 1784 condusă de Horea, Cloșca și Crișan, care au urmărit și refacerea Daciei, a fost afirmată puternic în timpul revoluției pandurilor de la 1821 condusă de Tudor Vladimirescu, în urma căreia au fost înlăturate domniile fanariote și restabilite domniile pămîntene și a fost înscrisă ca obiectiv de seamă în programele revoluției românilor de la 1848. Masele populare românești transilvănene, întrunite, în număr de peste 40.000 de oameni, în zilele de 3—5 mai 1848, în Marea adunare de la Blaj, s-au pronunțat cu hotărîre împotriva intenției guvernului revoluționar ungar de a proclama unirea Transilvaniei cu Ungaria și au cerut într-un glas „Să ne unim cu țara“, adică cu celelalte două țări române.

În anii ce au urmat după revoluția de la 1848, întreg poporul român, forțele înaintate și patriotice ale societății românești și-au fixat ca obiectiv imediat unirea Moldovei cu Țara Românească. Problema Unirii devenise o problemă internațională, atrăgînd sprijinul forțelor democratice și opiniei publice europene, inclusiv al făuritorilor socialismului științific. Congresul de pace de la Paris din februarie — martie 1856, în urma războiului Crimeii, a contribuit la consolidarea autonomiei interne a țărilor române, hotărînd înlăturarea protectoratului rusesc și trecerea acestora sub garanția puterilor europene (Franța, Anglia, Austria, Rusia, Turcia, Prusia și Regatul Sardiniei).

Dînd curs aspirațiilor seculare de unitate națională ale poporului român, deputații adunărilor electivă de la Iași și București, cu sprijinul maselor populare, au votat, în unanimitate, unirea Moldovei cu Țara Românească, prin dubla alegere ca domn a lui Alexandru Ioan Cuza. Unirea Moldovei cu Țara Românească, la 24 ianuarie 1859, a pus bazele statului național român, fapt ce a constituit o premisă a dobîndirii neatîrnării

și a avut un ecou deosebit în rîndurile românilor din teritoriile aflate sub dominația și asupra imperiilor reacționare vecine.

Îngrijorate de intensificarea mișcării de eliberare națională și socială a românilor, care-și concentrau tot mai mult privirile și speranțele către București, devenit de la 24 ianuarie 1862 Capitala României în urma desăvîrșirii actului Unirii, cercurile conducătoare ungare au desființat, la 8/20 noiembrie 1865, autonomia Principatului Transilvaniei, apărută de români timp de mai multe secole, și au hotărît încorporarea acestui străvechi teritoriu românesc la Ungaria, astfel că treburile acestei provincii urmau să fie discutate și hotărîte de Dieta de la Budapesta. Fără a ține seama de cererea românilor bănațeni de a se înființa în Banat un „Căpitanat român“, împăratul Austriei, Franz Joseph I, hotărîse încă de la 15/27 decembrie 1861 alipirea Banatului la Ungaria.

Infrîngerile militare suferite de Austria pe frontul de luptă în războiul ei cu Prusia din 1866 și creșterea luptei de eliberare a popoarelor asuprite au determinat burghezia austriacă să treacă la înțelegere cu nobilimea ungară. Relevînd neputința Casei de Habsburg de a menține dominația prin vechile ei mijloace, ziarul „Tribuna română“ din Iași scria: „Austria își caută scăparea în dualism. Ea dă mîna liberă ungarilor pentru a ține sub jug pe români“.

Pactul dualist austro-ungar, încheiat în primăvara anului 1867, act reacționar care a încercat să frîneze lupta de eliberare națională a popoarelor din centrul și sud-estul Europei, a pus capăt statutului de autonomie al Principatului Transilvaniei, pe care românii îl apăraseră cu succes secole de-a rîndul. Pentru prima oară, acest străvechi pămînt românesc a fost încorporat la Ungaria, care a exercitat asupra lui o stăpînire deosebit de nemiloasă, pînă la sfîrșitul anului 1918. Poporul român a fost privat de cele mai elementare drepturi sociale și politice și supus unei crunte exploatare și asupriri naționale, ajungîndu-se la cele mai brutale forme de deznaționalizare.

Enunțînd și statuînd prin lege ideea „statului național unitar ungar“, guvernul de la Budapesta au abandonat cele mai elementare drepturi acordate naționalităților, promovînd o politică imperialistă, reînviînd mitul coroanei Sf. Ștefan în numele căruia au trecut la acțiuni sistematice de schimbare a raportului demografic din Transilvania unde românii au fost întotdeauna majoritari.

S-a declanșat o largă campanie de ațîtare a urii împotriva celorlalte popoare cărora li s-a negat dreptul la existență națională. Spre a crea o bază juridică politicii de deznaționalizare a românilor, guvernul ungar prezidat de Deák Ferencz a adus în „dezbaterile“ parlamentului proiectul Legii naționalităților, cunoscută și sub titulatura, deloc lipsită de ironie, de „Legea pentru egala îndreptățire a naționalităților“, despre

care propaganda ungară a pretins, pe tonul cel mai serios, că ar fi „modelul neegalat al acestor vremi“. Pentru a evita orice fel de confuzii, această lege declara, încă din preambul, că „toți cetățenii Ungariei formează o națiune, națiunea ungară unitară și indivizibilă...“. Rezultă, astfel, fără echivoc, că scopul Legii naționalităților din 1868 era înglobarea tuturor cetățenilor în națiunea ungară.

Pentru a menține în subordine și a desființa națiunile neungare — în primul rînd pe cea românească —, aparatul de stat, organizațiile paramilitare, serviciile de spionaj, diversione și polițienești, partidele și grupările politice, societățile cultural-artistice și asociațiile naționalist-șovine au desfășurat o adevărată campanie de ungarizare, în conformitate cu tendințele de expansiune și cîmpire ale unui sistem politico-militar hrăpăreț. Pentru accelerarea procesului de deznaționalizare și de ungarizare a românilor și cetățenilor de alt neam, cercurile conducătoare ungare de la Budapesta au mai recurs și la alte mijloace: administrație, justiție, biserică, școală, armată, presă, schimbarea denumirilor toponimice românești, starea civilă etc.

Proclamarea independenței naționale depline a României la 9 mai 1877, precum și recunoașterea acestui deziderat național și a drepturilor istorice ale poporului român asupra Dobrogei și a Deltei Dunării de către marile puteri europene în 1878 au impulsionat lupta românilor din Transilvania, Bucovina și Banat împotriva asupririi naționale și sociale austro-ungare, pentru unirea cu frații lor de peste Carpați. Din acest moment, lupta poporului român pentru independență și unitate națională a intrat în cea de-a treia etapă, cea a desăvîrșirii procesului de formare a statului național unitar român.

Una dintre cele mai importante acțiuni naționale ale românilor din Transilvania și Ungaria a fost prezentarea, în primăvara anului 1892, de către o delegație formată din 300 de români, în frunte cu avocatul Ioan Rațiu din Turda, împăratului de la Viena, a Memorandumului cu revendicările naționale ale românilor. Împăratul a trimis Memorandumul guvernului ungar de la Budapesta, iar acesta a trecut la arestarea autorilor documentului și la înscenarea unui monstruos proces. Prin grija patrioților români, Memorandumul a apărut în Franța, Anglia, Italia și Belgia, unde a produs impresii dintre cele mai puternice. Era al doilea document ce apărea, la scurt timp, peste hotarele monarhiei austro-ungare și demasca tratamentul inuman la care erau supuși, de secole, românii din Transilvania.

În timpul procesului, fruntașii politici români s-au transformat din acuzați în acuzatori, condamnînd stările de lucruri inchizitoriale din Ungaria, încercările sistematice de lichidare națională a populației românești din Transilvania.

La 25 mai 1894, justiția ungară a condamnat la ani grei de temniță și la amenzi imense pe patrioții români Ioan Rațiu, Vasile Lucaciu, Gheorghe Pop de Băsești și alții.

Mișcarea muncitorească și socialistă din România a manifestat o reală clarviziune față de lupta de eliberare națională a românilor de peste Carpați, sprijinind-o din plin. Încă de la Congresul de constituire a P.S.D.M.R. din primăvara anului 1893 a fost exprimat un protest hotărât „contra comportării nedrepte a guvernelor maghiare” în Transilvania, iar la Congresul Internaționalei Socialiste de la Zürich, s-a ridicat problema națională a românilor din Transilvania.

Intemeietorii socialismului științific — Karl Marx, Fr. Engels și V.I. Lenin — au privit cu căldură lupta pentru unitate națională a poporului român și au condamnat vehement politica de asuprire exercitată de monarhia austro-ungară.

„Realizarea statului național unitar — sublinia tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — devenise, în preajma primului război mondial, o cerință imediată, o condiție primordială a mersului înainte al țării noastre pe plan economic și social”.

Cu toate că primul război mondial a avut un caracter imperialist din partea ambelor tabere militare, intrarea și participarea României în război alături de statele Antantei, care promiteau satisfacerea dezideratului unității naționale, a coincis cu dorința arzătoare a maselor largi populare de a realiza unirea cu Transilvania, Banatul și Bucovina, făurirea statului național unitar și, de aceea, poporul nostru nu a participat la război călăuzit de intenții de cotropire și anexiuni teritoriale.

În condițiile create de victoria Marii Revoluții Socialiste din octombrie 1917 care a avut drept rezultat ieșirea Rusiei din marea conflagrație mondială și proclamarea dreptului la autodeterminare națională a tuturor popoarelor, românii dintre Nistru și Prut se unesc priimii cu patria mamă, la 24 ianuarie 1918, proclamându-se independența Republicii Autonome Democratice Moldovenești, iar la 27 martie 1918, Marele Sfat a votat cu 86 de voturi din 120 unirea Basarabiei cu România.

Acest eveniment a stimulat lupta de eliberare națională a românilor ca și a celorlalte popoare asuprite, care, alături de înfringerile suferite pe front din partea statelor Antantei, a determinat prăbușirea imperiului austro-ungar în toamna anului 1918. Rînd pe rînd s-au constituit statele independente: Ungaria, Cehoslovacia și Polonia, iar altele și-au reîntregit unitatea națională — Italia și Serbia. Transilvania fiind practic eliberată de sub dominația monarhiei habsburgice prin lupta maselor populare, puterea a fost preluată de consiliile naționale românești — de la comună, oraș pînă la județ — iar în centrele industriale de consiliile muncitorești. La 18/31 octombrie 1918 s-a constituit la Arad Consiliul

Național Român Central ca unicul for care reprezenta voința poporului român. În timp ce masele populare românești desfășurau puternice acțiuni pentru unirea cu România, cercurile conducătoare naționalist-șovine ungare, nevrînd să recunoască drepturile naționale ale transilvănenilor, au trecut la inițierea unor acte teroriste. Astfel, la Arad, „Căștile de oțel” — organizație fascist-teroristă formată din militari unguri — au luat viața, în noiembrie 1918, a peste 300 de români care manifestaseră pentru Unire.

La 10 noiembrie 1918, Consiliul Național Român hotărăște să-și asume „puterea deplină de guvernare asupra teritoriilor locuite de români în Ardeal și Țara Ungurească” și convoacă, pentru 18 noiembrie/1 decembrie la Alba Iulia, „Adunarea națională a națiunii române” cu „reprezentanții tuturor categoriilor sociale și profesiunilor din circumscriptiile electorale aflătoare în amintitele teritorii”.

Pregătirea și desfășurarea Adunării Naționale de la 18 noiembrie/1 decembrie 1918 s-au efectuat într-un entuziasm și însuflețire din partea populației românești, fiind precedate de întreprinderea unor ample măsuri de pază, securitate și ordine pentru prevenirea unor eventuale acțiuni teroriste din partea elementelor reacționare ungare. Planul desfășurării acestui eveniment, inițiat și aprobat de Consiliul Național Român Central, a fost elaborat în amănunțime de dr. Ioan Cicio Pop împreună cu căpitanul Florea Medrea.

La 1 decembrie 1918, în orașul Alba Iulia, care trăise biruința marelui voievod Mihai Viteazul și martiriul lui Horea și Cloșca, sînt prezenți 1228 delegați aleși prin vot și peste 100.000 de țărani, muncitori, intelectuali și militari veniți din toate localitățile bănățene, transilvănene, bihorene și maramureșene. Întruniți în plen, delegații, după ce au ascultat cuvîntarea lui Gheorghe Pop de Băsești, au votat în unanimitate, la orele 12,00, Declarația Unirii Transilvaniei cu România.

Fiind apreciat ca un act legitim, hotărîrea de la Alba Iulia de unire a Transilvaniei cu România a fost aprobată și de populațiile săsească, șvabă, evreiască, precum și de o parte a maghiarilor.

Elementele naționalist-șovine maghiare și trupele trimise de guvernul ungar în Transilvania, sprijinite de grupurile paramilitare, sfidînd învățămintele istoriei, au încercat să înăbușe în sînge, prin forța armelor, actul Unirii, punînd la cale numeroase acțiuni teroriste.

În fața acestei situații grave, Consiliul Dirigent, organism guvernamental ales de Marea Adunare Națională Constituantă de la Alba Iulia, a cerut sprijinul fraților de peste Carpați. Răspunzînd acestui apel, unități militare românești, formate numai din ostași transilvăneni și bănățeni, au venit în ajutorul poporului român din Transilvania și Banat, eliberînd în urma unor lupte deosebit de grele toate localitățile

acestui străvechi teritoriu românesc. Luptele pentru eliberarea ultimelor localități românești — Satu Mare, Carei, Oradea, — de trupele ungare au durat pînă în primăvara anului 1919.

Situîndu-se la înălțimea cerințelor istoriei și dovedind încă o dată patriotismul său ardent, Comitetul executiv provizoriu al Partidului Socialist și Comisia generală provizorie a sindicatelor din România au adoptat, la 13 februarie 1919, o Declarație specială, în care se arăta, între altele: „...Ca socialiști români internaționaliști, salutăm cu bucurie dezrobirea națională a poporului român din provinciile subjugate pînă acum și respectăm legămintele de unire hotărîte; România nouă de astăzi trebuie să devină România socialistă de mîine“.

Disponînd de o armată care la acea dată era printre cele mai puternice din Europa, de un bun serviciu de informații și contrainformații și sprijinit de proeminente personalități ale frontului diplomatic, între care Take Ionescu, Nicolae Titulescu și alții, bucurîndu-se de concursul întregii națiuni, al românilor ce trăiau în străinătate, al opiniei publice internaționale și al unor personalități politice și militare occidentale favorabile cauzei românești, guvernele române vor reuși să dejoace manevrele diversioniste, de propagandă și de dezinformare ungare și să determine aliații, în timpul tratativelor de pace de la Paris, să recunoască ceea ce poporul român a îndeplinit prin propriile sale forțe — reîntregirea teritoriilor aflate sub dominația străină.

Astfel, prin Tratatul de la Saint Germain, Austria a recunoscut drepturile istorice ale statului român asupra Bucovinei, iar prin Tratatul de la Trianon, încheiat, la 4 iunie 1920, de către aliați și România cu Ungaria, s-a validat pe plan internațional unirea Transilvaniei, Banatului, Bihorului și Maramureșului cu România. Eliberarea teritoriilor românești aflate sub dominația străină prin lupta întregului popor român și unirea lor cu România, în cursul anului 1918, vor marca încheierea procesului istoric al formării statului național unitar român.

„Împlinirea marelui deziderat istoric al poporului român — se subliniază în Programul P.C.R. — a fost rodul luptei maselor largi populare, a muncitorimii și țărănimii, intelectualității, a cercurilor înaintate ale burgheziei, a principalelor clase și pături ale societății, opera întregului popor, a întregii națiuni. Istoria demonstrează că formarea statului național unitar român nu a fost rezultatul unui eveniment întâmplător, de conjunctură, al înțelegerilor intervenite la masa tratativelor; tratatele de pace n-au făcut decît să consfințească o situație de fapt, creată de lupta maselor populare. Unirea Transilvaniei cu România a constituit îndeplinirea firească a năzuinței seculare de unitate a poporului nostru, a visului pentru care au luptat și s-au jertfit nenumărate generații de înaintași, împlinirea unei necesități obiective a însăși dezvoltării istorice“.

Modalități eficiente de conlucrare cu conducerile organizațiilor socialiste sau cu organismele democrației muncitorești-revoluționare în scopul prevenirii unor evenimente de securitate

Ridicarea la cote tot mai înalte a întregii activități economico-sociale, perfecționarea continuă a conducerii și planificării impun, ca o necesitate obiectivă, dezvoltarea puternică a democrației muncitorești-revoluționare, care și-a dovedit pe deplin forța și viabilitatea. Cadrul democratic larg, unic în felul său, creat în ultimele două decenii din inițiativa și cu contribuția determinante ale tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, numeroasele organisme democratice existente asigură posibilități de participare nestingherită, activă a tuturor categoriilor de oameni ai muncii la dezbaterile, adoptarea și îndeplinirea hotărîrilor ce privesc mersul întregii activități în unitatea în care lucrează, în localitatea în care domiciliază, ca și la scară națională.

Referindu-se la necesitatea îmbinării armonioase a activității organelor de stat cu aceea a organismelor democrației muncitorești-revoluționare, secretarul general al partidului, în magistrala Expunere cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale, din 29 aprilie a.c., sublinia: „Trebuie să acționăm pentru perfecționarea activității organismelor democrației muncitorești-revoluționare pentru ca, începînd cu adunările generale ale proprietarilor, producătorilor și beneficiarilor, cu consiliile oamenilor muncii și celelalte organisme, să se asigure dezbaterile largă a problemelor și hotărîrilor. Trebuie să facem ca adunările generale, consiliile oamenilor muncii să aibă un rol mai activ în activitatea de întărire a răspunderii tuturor oamenilor muncii, a ordinii și disciplinei în toate unitățile economico-sociale. Adunările generale trebuie să dezbătă nu numai problemele întreprinderilor, dar și activitatea proprie a oamenilor muncii, să tragă la răspundere pe acei membri ai colectivului respectiv, care, prin munca și manifestările lor, dăunează colectivului și întregii activități“.

În spiritul acestor comandamente, în executarea misiunilor și sarcinilor încredințate, în îndeplinirea conceptului de prevenire a infracțiunilor și a altor fapte antisociale, aparatul de securitate trebuie să se sprijine pe concursul larg al colectivului de oameni ai muncii, asigurînd aplicarea fermă în viață a tezei de excepțională însemnătate, formulată de secretarul general al partidului, potrivit căreia „forța, tăria organelor de securitate constau în legătura indisolubilă cu poporul, cu masele populare“.

Aspecte concrete privind modul de conlucrare a organelor de securitate cu conducerile organizațiilor socialiste și organismele democrației muncitorești-revoluționare constituie obiectul dezbaterilor pe tema enunțată, la care au fost invitați

să participe: colonel Preoteasa Gheorghe, șeful Securității județului Mehedinți; lt. colonel Gherghe Marin, șeful Securității județului Dolj, și colonel Lazăr Ion, șef serviciu în cadrul Direcției a II-a.

Colonel Preoteasa Gheorghe: Concepția originală, unitară, de prevenire a infracțiunilor și a altor fapte antisociale elaborată de comandantul nostru suprem, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, se realizează printr-un ansamblu de măsuri politico-juridice, educative și organizatorice întreprinse de către organele de partid și de stat în strânsă legătură cu organizațiile de masă și obștești, cu celelalte organisme ale sistemului democrației noastre socialiste.

În conformitate cu sarcinile rezultate din documentele de partid, în executarea ireproșabilă a prevederilor Programului de măsuri al Departamentului Securității Statului și ale Instrucțiunilor nr. 00190/1987, în vederea prevenirii oricăror fapte sau acțiuni care ar putea pune în pericol securitatea statului, la nivelul Securității județului Mehedinți a fost elaborat un complex de măsuri și acțiuni menite să conducă la sporirea eficienței actului de prevenție, bazat pe o aprofundată cunoaștere și stăpânire a situației operative din problemele, obiectivele, locurile și mediile aflate în competență, pe valorificarea operativă, oportună, a datelor obținute, prin asigurarea unor măsuri eficiente, adecvate fiecărui caz în parte.

Una din coordonatele cardinale în înlăturarea actului preventiv de securitate o constituie sporirea permanentă a conlucrării cu conducerea organizațiilor socialiste, cu organismele democrației muncitorești-revoluționare, în condițiile respectării stricte a regulilor de secretizare a mijloacelor și metodelor specifice de muncă. Însușirea și aplicarea corectă a reglementărilor cuprinse în Instrucțiunile nr. 00190/1987 dau o nouă dimensiune conlucrării cu organele și organismele respective, acest principiu decurgând din însăși esența organelor de securitate, aceea de „componente ale statului democrației muncitorești-revoluționare“.

Acordând atenție prioritară muncii de prevenire din domeniul economic, pentru executarea întocmai a prevederilor Programului-directivă aprobat de comandantul suprem în decembrie 1983, am acționat constant, cu sprijinul și sub îndrumarea organelor de partid locale, pentru sporirea răspunderii celorlalte organe de stat cu atribuții în economie, a colectivelor de oameni ai muncii, în vederea diversificării formelor și metodelor de conlucrare cu acestea.

Astfel, pe baza datelor verificate, am reușit să realizăm o informare operativă, detaliată și permanentă cu problematica diversă din zona de competență, în primul rând cea cu implicații în planul situației operative de securitate, precum și cu unele aspecte privind pericolul scourgerii

de informații nedestinate publicității prin intermediul legăturilor radio dintre unitățile socialiste din județ, lipsa de răspundere și neglijența în gospodărirea avuției naționale, practicile de dezinformare, raportări fictive, nerealizarea producției destinate exportului, acte de dezordine și indisciplină ș.a.

În paralel cu sprijinul pe care îl acordăm permanent conducerilor organizațiilor socialiste în acțiunea de cunoaștere, aplicare unitară și respectare a dispozițiilor legale, factorii competenți au fost sesizați în timp util în legătură cu existența unor stări de pericol, nereguli și premise ale unor evenimente negative, abateri de la lege, de natură a aduce prejudicii economiei naționale ori unor interese politice, de stat sau obștești. Totodată, pentru creșterea operativității măsurilor întreprinse, a intrat în practica noastră antrenarea factorilor de răspundere din obiectivele economice, alături de organele de miliție, pompieri, protecția muncii și cele cu atribuții în asigurarea calității produselor, la efectuarea de controale și verificări tematiche, activități care au dus la creșterea responsabilității și vigilenței față de faptele și fenomenele păgubitoare pentru avutul obștesc, la întărirea climatului de muncă, legalitate și disciplină.

Cu sprijinul larg al unităților centrale de profil, s-a realizat o informare directă a ministerelor cu neajunsurile constatate în unitățile subordonate; sint numeroase intervențiile preventive, întreprinse prin intermediul Direcției a II-a la Ministerul Energiei Electrice și Ministerul Industriei Chimice și Petrochimice, referitoare la deficiențele existente în realizarea ori exploatarea instalațiilor de la Combinatul chimic „Drobeta“, Combinatul de celuloză și hirtie, Centrala electrică și de termoficare Halinga, Hidrocentrala Porțile de Fier II ș.a. Urmărirea modului în care s-a acționat pentru înlăturarea aspectelor semnalate a dovedit eficiența intervențiilor noastre preventive.

Călăuzindu-ne continuu după teza că „apărarea securității statului este o sarcină a întregului popor“, am fost preocupați de extinderea, diversificarea și îmbunătățirea calitativă a acțiunilor de pregătire contra-informativă și antiinfracțională a oamenilor muncii, a tuturor cetățenilor. Ca urmare a răspunderii cu care au acționat cadrele noastre în conlucrare strânsă cu conducerea organizațiilor socialiste, cu organismele democrației socialiste în organizarea acestor activități în cadrul obiectivelor economice, al celor 16 unități administrative urbane și rurale de frontieră, din alte locuri și medii, au crescut simțitor volumul și valoarea sesizărilor cetățenilor, în baza cărora s-a putut acționa preventiv. Astfel, s-au primit semnalări privind preocupările unor străini de a culege date și informații referitoare la obiective de interes deosebit, semnificativ fiind cazul unui cetățean occidental care, tranzitând țara noastră cu bicicleta, a fost observat în timp ce executa fotografii asupra unor

instalații tehnologice. Din proprie inițiativă, ca urmare și a conștientizării prin acțiunile de pregătire contrainformativă, mai mulți oameni ai muncii l-au condus pe străin la organul de miliție.

Sesizările primite de la cetățeni vizează o paletă largă de aspecte, printre care cele mai frecvente privesc: nerespectarea normelor de exploatare a instalațiilor, executarea defectuoasă a lucrărilor de construcții-montaj, încălcări ale prevederilor decretelor nr. 408/1985 și 400/1981, cauze generatoare de stări de spirit negative, acțiuni de trecere frauduloasă a frontierei de stat sau preocupări de călăuzire la frontieră, nerespectarea regulilor privind relațiile cu străinii etc. Datele obținute au fundamentat și conspirat măsurile specifice de securitate, iar contribuția crescândă a organismelor democrației noastre socialiste a dat un spor de eficiență măsurilor de prevenire.

Conlucrarea cu factorii de decizie sau educaționali a fost fructuoasă îndeosebi în cazul *avertizărilor* unor persoane cu comportament necorespunzător, majoritatea acestora organizându-se într-un cadru largit, de regulă la locul de muncă sau în instituții de învățământ, în cadrul organizațiilor de tineret, de masă și obștești, colectivelor de cetățeni, cărora elementele în cauză le-au fost date în grijă, pentru educare și influențare pozitivă.

Legătura permanentă cu factorii responsabili, folosirea potențialului de care aceștia dispun au asigurat o eficiență sporită măsurilor preventive în special pe linia problemelor: „tineret-învățământ“, „evaziune“, „artă-cultură“, „sănătate“ etc.

În acest sens, este edificator modul în care s-a acționat pentru influențarea unor tineri din unități școlare să renunțe la preocupările lor de a audia și colporta știrile transmise de posturile de radio reacționare, de a se adresa acestora, contracararea unor intenții de trecere frauduloasă a frontierei etc.

O altă latură a conlucrării sistematice cu conducerile organizațiilor socialiste o constituie domeniul *acordării avizelor de securitate* pentru îndeplinirea de atribuții pe linia apărării secretului de stat sau de protocol, deplasarea în străinătate în interes de serviciu ori particular ș.a. Ca urmare a raporturilor principiale ale cadrelor de securitate cu atribuții în domeniu cu conducerile organizațiilor socialiste și obștești, persoanele ce urmau a fi propuse pentru avizare au fost discutate și analizate în prealabil, astfel că solicitările pentru avizare au cuprins numai pe acelea care corespund pentru activitățile respective, scăzând astfel simțitor numărul avizelor negative. În același mod s-a procedat cu solicitanții de *permise la micul trafic* de frontieră în R. S. F. Iugoslavia, stabilindu-se împreună cu conducerile organizațiilor socialiste și obștești

să nu elibereze adeverințe celor încadrați în muncă și nu îndeplinesc condițiile sau nu prezintă garanție pentru a primi viza.

Cu aprobarea și sprijinul organelor de partid, în strînsă conlucrare cu organismele democrației socialiste, în baza prevederilor Instrucțiunilor D-00190/1987, am acționat prin intermediul factorilor competenți pentru *punerea în discuția colectivelor de oameni ai muncii și în adunările cetățenești* a unor cazuri de abateri și încălcări ale legilor.

De asemenea, cu sprijinul organelor locale de partid, s-au publicat în presa locală lucrări de popularizare a normelor de apărare a secretului de stat și celor care reglementează modul de stabilire a relațiilor cu străinii, de combatere a propagandei evazioniste și emigraționiste.

S-a luat totodată inițiativa *instruirii*, în colaborare cu factorii competenți, a tuturor cadrelor din sistemul comerțului exterior, a celor care îndeplinesc atribuții în realizarea producției pentru export sau participă la activități cu străinii.

Experiența dobîndită pînă în prezent ne îndreptățește să concluzionăm că poziția, prezența activă, implicarea cu înalt profesionalism a ofițerului de securitate în problematica obiectivului, locului sau mediului din răspundere constituie cheia eficienței conlucrării cu conducerile organizațiilor socialiste, cu organismele democrației muncitorești-revoluționare.

Lt. colonel Gherghel Marin: Activitatea organelor de securitate — care au ca atribut principal să cunoască și să contracareze cu fermitate orice încercări de a se lovi în cuceririle revoluționare ale poporului, de a apăra valorile fundamentale ale societății — nu poate fi concepută în afara conlucrării permanente cu celelalte organe de stat și obștești, cu oamenii muncii — făuritorii și beneficiarii acestor valori.

La baza conlucrării organelor de securitate cu conducerile organizațiilor socialiste, cu organismele democrației muncitorești-revoluționare, cu colectivele de oameni ai muncii, trebuie să stea *cunoașterea exactă a problematicii specifice situației operative* din județ, pentru a se putea realiza o informare promptă a factorilor competenți, finalizată prin stabilirea și transpunerea efectivă în practică a unor măsuri corespunzătoare care să ducă la înlăturarea imediată a cauzelor și condițiilor favorizante apariției unor stări de pericol, încălcărilor prevederilor actelor normative sau altor fenomene ce afectează avuția națională.

Formele și modalitățile concrete de conlucrare în realizarea actului preventiv au o arie de întindere și manifestare largă, fiind determinate îndeosebi de caracteristicile activității cu care se confruntă colectivele de oameni ai muncii, gradul de conștiință și disciplină al acestora, de influențele negative exercitate din exterior etc.

Rezultă deci că important este să se acționeze diversificat, diferențiat, de la caz la caz, găsindu-se modalitățile care să conducă la întreprinderea celor mai eficiente măsuri operative.

Astfel, atunci când acestea au în vedere schimbarea concepției politice, atitudinii față de muncă ori comportamentului unei persoane, pe lângă cunoașterea faptei concrete săvârșite, trebuie avute în vedere trăsăturile sale de caracter, tăria convingerilor formate, punctele sale sensibile, raporturile reale cu persoanele din anturajul ei, pentru a hotărî dacă este oportun să acționeze direct ofițerul, să se informeze factorii de conducere profesională, organizația din care face parte sau familia, ori să fie influențată printr-o cunoștință apropiată a celui în cauză. Mai mult chiar, în stabilirea modalității de acțiune este necesară o conlucrare activă cu șefii profesionali, colegii de muncă, relațiile și uneori cu înșăși familia elementului aflat în atenție.

Spre exemplu, într-un caz — ca urmare a prezenței active a ofițerului ce asigură contrainformativ obiectivul pe fluxul de fabricație, a consultării permanente cu oamenii muncii —, acesta a primit o sesizare din care rezulta că inginerul „Mirea“, factor cu muncă de răspundere pe o platformă chimică, datorită unor insatisfacții de ordin personal, nu se preocupa de supravegherea continuă a instalației și nu lua măsuri operative de remediere a unor defecțiuni ce apăruseră în procesul de producție. Întrucît semnalările inițiale s-au confirmat, printre alte măsuri, s-a hotărît contactarea respectivului, pentru a-i fi explicată importanța atribuțiilor ce-i revin, consecințele grave ale neexecutării acestora și implicațiile de ordin mai general asupra întregii activități a combinatului. Într-o perioadă relativ scurtă de timp au fost constatate schimbări substanțiale în modul de a gândi și acționa al inginerului „Mirea“, care, în prezent, este unul din factorii ce sesizează operativ aspectele negative de care ia cunoștință, așa cum a fost semnalarea făcută recent cu privire la calitatea necorespunzătoare a unor produse destinate exportului.

Sînt numeroase situațiile cînd, datorită conlucrării strînse între ofițerii ce au în răspundere obiectivele economice și colectivele de oameni ai muncii, aceștia sesizează diverse deficiențe, stări de pericol, nerealizarea corespunzătoare a sarcinilor de producție de la locurile de muncă și alte aspecte, pe baza cărora s-au făcut *intervenții preventive eficiente*.

Astfel, în urma unei sesizări primite în legătură cu neefectuarea remedierilor la unele transformatoare de putere pregătite în vederea livrărilor la export, s-a luat operativ legătura cu conducerea întreprinderii respective și reprezentantul I.G.S. ; ca urmare, au fost înlăturate deficiențele existente, iar șeful de atelier vinovat a fost amendat și pus în discuția colectivului de muncă de către comitetul de partid pe întreprindere.

O conlucrare eficientă cu factorii de conducere și cu colectivele de oameni ai muncii s-a realizat și în cazul măsurilor întreprinse asupra unui grup de 15 conducători auto de la o întreprindere de transporturi de pe raza județului, care audiau împreună știrile transmise de postul de radio „Europa liberă“, după care făceau comentarii necorespunzătoare cu privire la situația social-politică și economică din țara noastră.

Cazul a fost documentat operativ și finalizat prin punerea în dezbatere publică a doi dintre aceștia, iar ceilalți 13 au fost avertizați în cadru lărgit, prilej cu care colegii de muncă au condamnat cu vehemență faptele celor în cauză. Totodată, respectivii au fost repartizați la locuri de muncă diferite, fiind dați în atenția noilor colective.

Cazurile prezentate, ca și multe altele, atestă că în conlucrarea cu factorii de conducere din organizațiile socialiste, cu organisme democratice muncitorești-revoluționare, cu masele largi ale oamenilor muncii, nu pot exista limite și rețete prestabilite și că, în mare măsură, eficiența acestei legături este determinată de competența ofițerului de securitate, de modul în care el cunoaște oamenii și problemele din sectoarele aflate în responsabilitate, de operativitatea și fermitatea intervențiilor preventive ce le face, precum și de faptul dacă a reușit să-i facă pe membrii colectivelor respective să înțeleagă că interesele noastre coincid.

Colonel Lazăr Ion : Beneficiind de sprijinul maselor largi populare, organele de securitate și-au sporit permanent contribuția specifică la apărarea orînduirii socialiste și creșterea capacității operative de prevenire.

În scopul unei ferme orientări preventive, toate unitățile de securitate, pe profilurile lor de activitate, au obligația ca prin acțiuni sistematice, prin activități diversificate, de popularizare a prevederilor legilor, de punere în dezbaterea colectivelor de oameni ai muncii a unor probleme ce privesc apărarea securității statului, a proprietății socialiste, a secretului de stat și a celorlalte valori ale orînduirii noastre socialiste, să contribuie efectiv la dezvoltarea spiritului de vigilență al cetățenilor și de respingere a oricăror încercări de acțiuni ostile sau de natură a dăuna, în orice mod, bunului mers al construcției socialismului și comunismului.

În domeniul economiei naționale, Programul-directivă aprobat de comandantul suprem a revitalizat activitatea de apărare a avuției poporului, determinînd schimbări de fond, cu efecte pozitive asupra ansamblului muncii de securitate pe acest profil.

Contribuția organelor de securitate la apărarea economiei naționale a fost substanțial îmbunătățită și ca urmare a unei mai strînse legături

cu masele de oameni ai muncii și creșterii receptivității factorilor de conducere din unitățile socialiste, a organismelor democrației muncitorești, revoluționare la sesizările și intervențiile preventive ale organelor de securitate.

În perioada 1987—1988, mai mult ca oricând, aparatul de contra-informații în sectoarele economice a fost prezent cu informări și intervenții la conducerile obiectivelor, centralelor industriale, ministerelor economice, organelor centrale și locale de sinteză, la guvern, iar atunci când problemele au fost de importanță maximă chiar la conducerea superioră de partid și de stat. Intervenții preventive au determinat, în marea majoritate a cazurilor, luarea de măsuri operative cu efecte pozitive.

Prin mijloacele și metodele specifice, printr-o conlucrare mai eficientă cu conducerile organizațiilor socialiste, s-au făcut pași importanți pe linia lărgirii sferei de cunoaștere a problemelor din competență, a crescut capacitatea de anticipare a unor fenomene care tindeau să degeneze în evenimente cu urmări grave. Avem în vedere, în primul rând, intervențiile preventive din unitățile de construcții navale, autoturismelor, tractoarelor, în cazul multor produse pentru export, precum și din domeniile chimiei, cooperării economice internaționale, agriculturii.

Exploatarea datelor și informațiilor obținute în finalizarea actului preventiv a avut efecte din cele mai pozitive acolo unde ofițerii de contrainformații economice stăpinesc bine situația operativă, cunosc procesul tehnologic, punctele vulnerabile, legislația ce reglementează activitatea specifică a întreprinderii, pe baza cărora și-au organizat întreaga activitate de cunoaștere. Mai trebuie subliniat că la o bună conlucrare cu factorii menționați contribuie și prestigiul de care se bucură ofițerul în obiectiv, exigența și obiectivitatea de care dă dovadă, nivelul său de pregătire politică, profesională și de cultură generală etc.

Eficiența actului preventiv este determinată și de realizarea unui sistem judicios și oportun de legătură cu toți factorii care-l pot informa pe ofițer, pentru a putea obține în timp util datele necesare intervenției sale. Se impune a se organiza o astfel de căutare și obținere a informațiilor, încât să se asigure o cunoaștere cu adevărat preventivă. Orice date și informații pe care le obținem după ce s-a produs un eveniment, o pagubă în dauna economiei naționale, nu mai pot fi înlăturate. ne aflăm deja în fața unor consecințe care nu mai pot fi înlăturate.

Legătura permanentă cu factorii de conducere din obiectivele economice și organismele democrației muncitorești-revoluționare trebuie să contribuie efectiv la apărarea securității instalațiilor și utilajelor, precum și la întărirea stării de legalitate în unitățile economice, cu prioritate în cele cu foc continuu sau grad ridicat de pericol în exploatare.

De asemenea, este necesar ca ofițerii care asigură contrainformativ obiectivele economice să aibă în legătură specialiști care — prin pregătirea lor profesională, experiența de care dispun aceste persoane — își pot aduce o importantă și activă contribuție atât la depistarea stărilor de pericol, a faptelor și fenomenelor necorespunzătoare, cât și la înlăturarea operativă a acestora prin intervenții directe, nemijlocite.

În spiritul Programului-directivă, sprijinirea tot mai largă pe masele de oameni ai muncii, pe factorii de răspundere din ministere și alte organe centrale, cât și conlucrarea cu celelalte unități și organe ale Ministerului de Interne ce au atribuții pe linia apărării economiei naționale au determinat ridicarea gradului de securitate în obiectivele industriale, mobilizarea factorilor de decizie pentru cunoașterea din timp a unor stări de pericol, fapte și fenomene pe fondul cărora se puteau produce evenimente cu consecințe asupra economiei naționale, acționându-se pentru înlăturarea situațiilor ce puteau favoriza distrugerea, degradarea ori deprecierea de materii prime, materiale sau produse finite, precum și pentru sancționarea persoanelor care comit încălcări ale actelor normative ori reglementărilor privind ordinea și disciplina la locul de muncă.

Conform exigențelor superioare impuse de conducerea Departamentului Securității Statului, materialele ce se întocmesc pentru a fi înaintate la diferite niveluri trebuie să fie temeinic documentate și clarificate, iar promovarea lor să se facă cu reglementările stabilite de ordine, asigurându-se conspirarea mijloacelor și metodelor specifice de muncă. De asemenea, ofițerii au obligația să urmărească pînă la capăt modul în care sint înlăturate de către factorii competenți aspectele negative semnalate și să-și considere misiunea încheiată numai în momentul eliminării definitive a stărilor de lucruri existente.

Grupaj realizat de
lt. col. Păuna Ana

**PREVENIREA FAPTELOR ȘI FENOMENELOR
DE NATURĂ SĂ AFECTEZE
SECURITATEA STATULUI
ÎN DOMENIUL COMERȚULUI EXTERIOR,
SARCINĂ PRIORITARĂ
A ORGANELOR DE SECURITATE.**

**Rolul șefilor în controlul și îndrumarea ofițerilor
ce au în răspundere obiective care produc mărfuri destinate exportului**

În condițiile extinderii fără precedent a relațiilor externe ale R. S. România cu toate statele lumii, ale diversificării continue a formelor concrete de cooperare economică, pe multiple planuri, dintre întreprinderile românești de comerț exterior și diferite firme străine, sarcinile privind apărarea intereselor și prestigiului statului român devin din ce în ce mai complexe.

Aceasta din două motive, la fel de importante, și anume:

1. R. S. România, stat socialist în plină dezvoltare, puternic și ferm angajat în efortul de a lichida încă din cursul actualului cincinal toate datoririile externe, este direct interesat în sporirea și diversificarea exporturilor sale. Realizarea în practică a acestui deziderat politico-economic presupune o largă deschidere către parteneri de afaceri potențiali din diferite state ale lumii și, pe acest fond, desfășurarea unui permanent și complex sistem de relații și contacte concrete cu străinii, în țară sau în exterior.

Promovarea celor mai variate forme și metode de comerț exterior —

de la cele clasice la cele mai moderne — societăți mixte de producție sau comerț, cu sediul în R.S.R. sau străinătate, executarea cu personal și mijloace tehnice proprii a diferitelor lucrări în exterior, de la instalații simple la combinate industriale complexe, de la căi de comunicație la sisteme energetice sau de hidroameliorații etc. —, au făcut ca, în prezent, statul nostru să fie angajat în acțiuni de cooperare vaste care cer prezența permanentă peste hotare a unui număr mare de specialiști români, precum și existența pe teritoriul nostru în unitățile socialiste a specialiștilor străini veniți pentru tratative, asistență tehnică, specializare, școlarizare etc.

2. Valorile umane și materiale cu care R.S.R. este angajată continuu în circuitul economic mondial, ca participant deosebit de activ la diviziunea internațională a muncii, sînt din ce în ce mai mari și provin din aproape toate ramurile și subramurile economiei naționale. Această situație, de mare importanță pentru statul nostru socialist, impune organizarea și funcționarea unui sistem eficient

de apărare, în vederea promovării intereselor țării și întreținerii unor relații reciproc avantajoase cu toți partenerii externi.

Aceste caracteristici constituie elemente de bază ale organizării, structurării și desfășurării muncii specifice de securitate.

Pornind de la orientările și indicațiile exprese ale secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, din care rezultă că, în etapa actuală, exportul este problema prioritară a întregii economii naționale, organele de securitate acționează prin mijloace și metode proprii pentru a-și spori continuu aportul la apărarea și promovarea intereselor țării noastre în relațiile cu alte state.

Modul în care trebuie să se implice aparatul de securitate în rezolvarea sarcinilor de export ce revin obiectivelor economice producătoare de bunuri destinate beneficiarilor externi și celor care se ocupă de comercializarea lor este deosebit de clar precizat în Programul-directivă aprobat de comandantul suprem.

Acest document de excepțională însemnătate pentru activitatea organelor de securitate, îndeosebi a celor pe profil de contrainformații în sectoarele economice, stabilește că sarcina noastră principală este aceea de a cunoaște și preveni orice faptă, fenomen sau stare de pericol de natură să afecteze calitatea producției destinate exportului ori să determine nerespectarea clauzelor cu privire la termenele stabilite prin contractele încheiate cu partenerii externi.

În spiritul acestei sarcini de fond sînt elaborate toate celelalte programe și planuri de măsuri aprobate de conducerea Departamentului Securității Statului, care se referă la probleme legate direct de export, cum este cazul Programului „MERCUR”, sau care au tangențe cu acestea („ATLAS”, „ALFA”), cele cu privire la activitatea pe linie de vămă, transportul mărfurilor la beneficiarii străini și altele.

Structura economică deosebit de variată a județului Argeș, mărimea și importanța celor peste 40 de obiective economice cu însemnată pondere la export determină conducerea securității județene să mobilizeze ofițerii care asigură contrainformativ obiectivele în cauză să acționeze cu fermitate și perseverență pentru aplicarea neabătută a măsurilor din Programul-directivă și celelalte reglementări pe profil.

Atenție deosebită s-a acordat formării și aplicării efective în activitatea practică de fiecare ofițer a gândirii economice în spiritul cerințelor expres formulate de comandantul suprem. Aceasta a permis cadrelor securității județene să-și organizeze și desfășoare mai bine activitatea specifică, astfel încît să pătrundă în intimitatea unor fenomene ce prezintă interes pentru securitatea statului și să asigure dirijarea competentă a activității de căutare a informațiilor spre aspectele și problemele de fond legate de apărarea cu maximă eficiență a intereselor țării în cadrul acțiunilor de export.

Totodată, pe această bază, întreaga activitate de securitate pe probleme privind exportul a fost orientată de maniera ca aportul nostru să se simtă în toate etapele de desfășurare a fiecărui contract.

Astfel, în faza de contractare, atât la unitățile de producție, cât și la I.C.E. „AUTODACIA”, accentul principal a fost pus pe cunoașterea, prin mijloace speciale, a intențiilor partenerilor de a acționa — direct sau prin intermediul unor legături făcute în rindul cetățenilor români —, în scopul introducerii în contracte a unor clauze defavorabile părții române ori care să poată fi exploatate ulterior pentru a provoca prejudicii statului nostru.

Aspectele și problemele de interes în încheierea contractelor cu partenerii străini au fost comunicate operativ și cu respectarea strictă a regulilor și normelor specifice de muncă, factorilor interesați, prevenindu-se în acest mod mai multe încercări de a ne dezavantaja la încheierea contractelor.

De asemenea, a crescut aportul la obținerea unor date și documentații cu privire la prețurile practicate de firmele străine participante la tratative, înscriindu-ne astfel pe linia măsurilor suplimentare aprobate la sfârșitul anului 1986 de comandantul nostru suprem.

În ceea ce privește lansarea în producție a comenzilor, s-a asigurat cunoașterea situațiilor când întârzierile din această etapă sînt de natură să determine nerespectări ale termenelor de livrare a mărfurilor că-

tre parteneri, și cînd, încă de la început, nu se asigură materiale, subansamble și condițiile necesare pentru realizarea în condiții de calitate și la termenele stabilite prin contracte a mărfurilor pentru export.

Etapa cea mai importantă, cu rol hotărîtor în asigurarea întregii producții destinate exportului, este, desigur, cea a realizării propriu-zise a mărfurilor contractate în unitățile productive. De aceea, și în munca de securitate, ponderea o are obținerea de date și informații ce prezintă interes pentru securitatea statului despre modul în care se asigură desfășurarea activității de producție propriu-zisă. Efortul principal a fost îndreptat în direcția asigurării controlului informativ deplin, în toate fazele proceselor tehnologice și pe durata tuturor schimburilor de lucru.

În luarea în control a contractelor de export s-a urmărit, în primul rînd, organizarea căutării informațiilor și amplasarea surselor în acest scop, astfel încît să poată fi surprinse acele momente în care intervenția preventivă poate contribui efectiv la înlăturarea situațiilor de natură să afecteze derularea acțiunilor de export.

Practica muncii a scos în evidență că, prin controlul informativ al contractelor de export, nu trebuie să se urmărească exclusiv stocarea a tot felul de date despre fapte, fenomene ori stări de pericol — consecințe ale incompetenței, delăsării, tergiversării sau chiar ale unor acțiuni ostile, scopul esențial fiind acela de a interveni imediat pentru îndepărtarea

a tot ce poate afecta, în orice mod, calitatea producției de export și nu obținerea de date cu care să se poată explica sau argumenta cauzele calității necorespunzătoare a mărfurilor, ale încălcării prevederilor din contracte sau să se dovedească activitatea necorespunzătoare a unor vinovați.

Militîndu-se pentru aplicarea ordinelor și indicațiilor conducerii Departamentului Securității Statului, s-a reușit o mai bună orientare a ofițerilor cu răspunderi directe în asigurarea contrainformativă a obiectivelor producătoare de mărfuri pentru export, îndeosebi a celor din industria constructoare de autoturisme, chimică și petrochimică.

La fel de importante sînt și sarcinile specifice ce revin ofițerilor de securitate pe linia cunoașterii și prevenirii situațiilor negative ce pot apărea în timpul ambalării, încărcării în mijloacele de transport, expedierii și transportului mărfurilor pentru beneficiarii externi.

Atenția deosebită ce trebuie acordată acestor faze este impusă, în primul rînd, de faptul că, lucrîndu-se cu produse finite, orice faptă necorespunzătoare afectează direct calitatea produsului destinat exportului și, în al doilea rînd, deoarece acestea sînt ultimele momente în care, practic, se mai pot face intervenții preventive.

Astfel, datorită scăpării de sub control a acestor faze legate de expedierea la un partener extern a unui lot de autoturisme de teren tip „ARO”, ne-am confruntat cu o si-

tuație deosebită, a cărei clarificare ne-a convins o dată mai mult ce implicații pot surveni, pe acest fond, în derularea exportului. Reclamațiile partenerilor, compromiterea prestigiului fabricii, cheltuielile suplimentare făcute, inclusiv în valută, pentru remedierea degradărilor produse din cauza ambalării lor necorespunzătoare și neasigurării transportului în condiții de siguranță sînt numai cîteva dintre consecințele pe care statul român le suportă în astfel de cazuri, provocate de cauze exclusiv de ordin subiectiv.

O problemă deosebit de importantă pentru toate etapele și fazele de inițiere, derulare și finalizare a acțiunilor de export este cea a controlului permanent și integral asupra străinilor veniți în țara noastră pe această linie, în scopul depistării la timp și anihilării, prin măsuri adecvate, a acțiunilor celor care, direct ori prin intermediul unor cetățeni români, acționează în scopul lezării intereselor sau prestigiului părții române.

Un rol hotărîtor în creșterea fermității măsurilor în această direcție îl are aplicarea prevederilor Decretului nr. 408/1985. Prin sistemul de avizare a diferitelor categorii de străini veniți în țara noastră pentru asistență tehnică, școlarizare sau pe bază de contracte, măsurile de interzicere a accesului acestora în secțiile de producție, delimitarea clară a traseelor ce pot fi parcurse de străini, însoțirea lor permanentă de către personalul român anume desemnat, interzicerea purtării discuțiilor în a-

fara spațiilor special amenajate pentru activități de protocol, precum și prin toate celelalte reglementări privind obligațiile conducerilor ministerelor, ale celorlalte organe centrale, centralelor industriale și întreprinderilor, se asigură condiții de securitate deplină pentru apărarea secretului de stat și stabilirea relațiilor cu străinii.

Acționându-se mai calificat și cu mai multă perseverență, din rindul străinilor veniți pe linie de comerț în județul Argeș, au fost depistate cazuri și luate măsuri corespunzătoare de contracarare, asupra anumitor străini care, urmînd indicațiile exprese primite la plecarea din țara parteneră de afaceri privind modul de recepționare a produselor noastre, executau un control așa-zis riguros, în realitate tendențios, cu scopul de a refuza în orice condiții mărfurile românești.

Ca și în toate celelalte domenii și probleme date în competența organelor de securitate, și în îndeplinirea atribuțiilor specifice pe linia exportului mărfurilor românești accentul principal se pune pe activitatea preventivă.

Forma concretă, izvorită din conceptul fundamentat de secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, prin care aparatul de securitate își aduce contribuția specifică la cunoașterea și înlăturarea din timp a situațiilor ce pot avea urmări negative asupra realizării sarcinilor de export, este intervenția preventivă.

Prin urmare, țelul final al întregului complex de măsuri desfășurat este valorificarea operativă și la momentul potrivit a datelor și informațiilor obținute prin metode și mijloace specifice.

Practica dovedește că exploatarea informațiilor este o activitate la fel de complexă ca și munca de obținere a acestora. Ca urmare, o primă cerință care trebuie îndeplinită în mod continuu, cu competență profesională și discernămint politico-economic, este analiza atentă, aprofundată și complexă a fondului de date obținute, în primul rînd prin prisma consecințelor posibile ale faptelor ori stărilor de lucruri semnalate.

Numai pe această bază pot fi stabilite corespunzător atît momentele cele mai oportune pentru efectuarea intervențiilor preventive, cît și nivelurile la care trebuie intervenit, pentru a se asigura luarea celor mai eficiente măsuri. Greșelile, din acest punct de vedere, au consecințe negative în valorificarea datelor, în sensul că diminuează, iar uneori anulează efectul intervenției în sine.

De aceea, sarcina principală a cadrelor de conducere este formarea la ofițeri a capacității de anticipare exactă spre ce pericole se îndreaptă situațiile semnalate, unde și cum trebuie intervenit pentru înlăturarea lor.

În valorificarea informațiilor, la fel de importantă este perseverența cu care trebuie urmărite măsurile ce se iau de către factorii de răspundere la care s-a intervenit. Din păcate, nu de puține ori, intervenții preventive dintre cele mai bine documentate,

prezentate oportun și la nivelul de răspundere cel mai bine ales, se soldează cu măsuri de slabă eficiență ori rămîn chiar fără nici un efect, din cauza superficialității, a tărăgănării, lipsei de răspundere și implicare.

Astfel de cazuri justifică pe deplin efortul ce trebuie făcut de cadrele de conducere, în continuare, pentru a determina pe fiecare lucrător să înțeleagă că și de insistența și fermitatea cu care acționează pînă la înlăturarea definitivă a neregulilor semnalate depinde, în cele din urmă, aportul lor efectiv la apărarea intereselor și prestigiului părții române, în cazurile concrete de care se ocupă.

Sînt de subliniat, în acest context, orientările deosebit de clare din Programul-directivă aprobat de comandantul suprem, în care se menționează expres că, atunci cînd problemele nu sînt rezolvate pe plan local vor fi informate organele de partid și de stat, iar cînd pe linia ministerelor nu se iau măsuri corespunzătoare ori posibilitățile preventive ale organelor de securitate sînt depășite, Biroul executiv al Departamentului Securității Statului, prin ministrul secretar de stat, va raporta comandantului suprem.

În scopul creșterii continue a aportului specific la prevenirea oricăror fapte, fenomene sau stări de lucruri negative ce pot afecta calitatea produselor românești destinate exportului ori derularea contractelor cu partenerii externi, cadrele de conducere trebuie să acționeze permanent în următoarele direcții :

◆ Perfecționarea continuă a pregătirii politico-economice proprii, pe baza studierii, înțelegerii și însușirii documentelor Partidului Comunist Român — în mod deosebit a celor adoptate la Congresul al XIII-lea și Conferința Națională —, a orientărilor și indicațiilor comandantului suprem cuprinse în cuvîntările rostite în diferite organisme sau date în mod expres cu ocazia vizitelor efectuate în județe și mari platforme industriale pe linia realizării exportului.

◆ Cunoașterea sarcinilor la export ale tuturor ramurilor și obiectivelor economice din raza de competență, inclusiv a principalelor contracte cu partenerii străini, precum și a cadrelor de conducere din obiectivele cu pondere la export și a specialiștilor angrenați în îndeplinirea unor sarcini concrete privind derularea contractelor și în realizarea efectivă a produselor.

◆ Selecționarea, din rindul ofițerilor subordonați, a celor cu pregătire politică, tehnică, economică și de specialitate corespunzătoare, în vederea implicării acestora în asigurarea contrainformativă directă a obiectivelor cu pondere în realizarea producției pentru export.

◆ Organizarea și conducerea directă a procesului de pregătire politico-economică și de specialitate a subalternilor, pe profil de export.

◆ Stăpînirea, în orice moment, a principalelor probleme ce prezintă interes pe profilul muncii de securitate, privind stadiul realizării sarcinilor la export de către obiectivele din raza de competență, cu accent

deosebit pe modul cum sînt implicați factorii de răspundere în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin și în rezolvarea aspectelor semnalate prin intervențiile preventive ale organelor de securitate.

◆ Urmărirea modului cum acționează ofițerii din subordine pentru a asigura controlul informativ continuu asupra principalelor contracte la export, a străinilor veniți în țara noastră pe această linie, precum și asupra cetățenilor români angrenați cu sarcini concrete în realizarea produselor destinate beneficiarilor externi sau care vin frecvent în contact cu străini în țară sau exterior.

◆ Implicarea directă în informarea organelor locale de partid și efectuarea intervențiilor preventive la factorii de răspundere din centrale industriale și unități productive pe linie de export și, atunci cînd este nevoie, raportarea, la unitatea centrală de profil, a cazurilor și situațiilor privind exportul, care depășesc competențele pe plan local ori în care intervențiile preventive nu au fost urmate de măsuri corespunzătoare, pentru a fi prezentate conducerii Departamentului Securității Statului, în vederea informării la nivelul organelor centrale, inclusiv la guvern și conducerea superioară de partid și de stat.

◆ Asigurarea coordonării activității specifice a tuturor compartimentelor securității județene și realizarea unui schimb operativ de date și informații cu celelalte securități județene pe raza cărora se află obiec-

tive ce conlucrează în realizarea produselor pentru export, în vederea creșterii contribuției aparatului de securitate la rezolvarea cu operativitate a problemelor și aspectelor ce privesc apărarea intereselor și prestigiului părții române.

◆ Analiza muncii desfășurate pe linie de export, a faptelor și fenomenelor specifice, a rezultatelor obținute și prezentarea concluziilor desprinse, precum și a propunerilor adecvate pentru îmbunătățirea continuă a activității în acest domeniu.

Firește, aceste direcții asigură orientarea generală a activității cadrelor de comandă în scopul mobilizării și implicării subordonaților care au în răspundere contrainformativă obiective economice, în îndeplinirea mai bună a sarcinilor specifice care le revin pe linia prevenirii situațiilor ce pot afecta calitatea produselor destinate exportului.

Pentru organizarea și desfășurarea activității concrete din fiecare județ, este necesar să fie analizate și aprofundate particularitățile ramurilor și subramurilor angajate în realizarea producției de export, stadiul îndeplinirii sarcinilor din fiecare obiectiv și calitatea potențialului informativ angrenat efectiv în obținerea de informații pe profil și, pe această bază, să se stabilească măsuri eficiente pentru creșterea aportului specific al aparatului de securitate la apărarea acțiunilor de cooperare ale părții române cu diferiți parteneri de afaceri externi.

Lt. colonel Stoica Ion

ANTITERRORISM

APRECIERI PRIVIND SITUAȚIA OPERATIVĂ ANTITERRORISTĂ INTERNĂ.

Sarcini și priorități ale activității antiteroriste în etapa actuală

Situația operativă antiteroristă din țara noastră, influențată direct de fenomenul terorist internațional, a continuat să aibă un caracter dinamic și complex, menținându-se ori fiind puse în evidență noi elemente din care rezultă stări de pericol pentru securitatea obiectivelor vizate de o serie de grupări și organizații extremist-teroriste din străinătate de diferite nuanțe și orientări politico-religioase.

Organizațiile și grupările extremist teroriste, aflate sub influența unor state și servicii de informații străine, urmăresc săvîrșirea de acțiuni teroriste pe teritoriul țării noastre, ținta lor fiind în principal obiective și persoane aparținînd țărilor cu care se află în conflicte de ordin militar, politic sau religios.

Pe fondul problemelor majore ce se impun a fi soluționate în Orientul Mijlociu, îndeosebi după proclamarea Statului Palestinian Independent — Palestina, precum și în zona Golfului, au loc mutații, uneori imprevizibile, în poziția diferitelor țări și organizații, atît față de evoluția conflictelor din zonă, cît și în legătură cu relațiile dintre ele, fapt ce menține ori creează noi stări de pericol în ceea ce privește securitatea unor obiective aparținînd statelor Israel, Siria, Egipt, Libia, S.U.A., Marea Britanie, Franța, R.F.G. ș.a., inclusiv pentru cele aflate pe teritoriul R. S. România.

Recent încheiatul conflict dintre Iran și Irak constituie în continuare un alt mobil al proliferării violenței și terorismului. În acest context, se remarcă preocupările serviciilor de specialitate iraniene și ale cercurilor guvernamentale în activizarea grupărilor extremiste din „Jihadul Islamic”. În cadrul frontului proiranian se detașează, ca prezentînd un pericol sporit pe mai departe, gruparea „Hezbollah”, cu care ne-am confruntat în perioada anterioară la care, se adaugă, de asemenea, preocupările ambasadei iraniene de a crea în rîndurile studenților arabi un nucleu al partidului cunoscut sub denumirea „Al

Dawa", în fapt organizație extremistă vizând obiectivele aparținând Irakului.

Amplificarea acțiunilor de represalii ale Israelului în teritoriile ocupate, precum și divergențele care se mai mențin între grupările din „mișcarea” palestiniană creează probleme pentru securitatea unor obiective aflate pe teritoriul țării noastre.

Din datele obținute în ultimul timp rezultă, de asemenea, că gruparea din țara noastră a organizației „Frații musulmani” urmărește întărirea nucleelor din centrele universitare, prin racolarea de noi membri și conspirarea totală a activității lor. Se conturează tot mai mult convingerea că centrul de coordonare a grupării lor se află în prezent la Istanbul, sub conducerea lui Atef El Zuabi, fostul șef al grupării din R. S. România, implicat în actul criminal de la 26 mai 1985.

Analiza informațiilor pe profil atestă faptul că unele organizații și grupări extremist-teroriste au aderenți în rîndul străinilor aflați la noi în țară și că ei pot fi folosiți oricînd în pregătirea sau comiterea unor acte teroriste. În acest sens, din urmărirea activităților desfășurate de emisarii veniți în 1988 în România, precum și din lucrarea legăturilor lor, a rezultat că la Belgrad, Atena și Larnaka există puncte de sprijin ale diverselor grupări și organizații extremiste. Acolo se efectuează contacte operative, se fac instructaje cu privire la modul de realizare a unor acțiuni teroriste și se pun la dispoziție membrilor organizațiilor documente contrafăcute pentru executarea unor misiuni pe teritoriul altor state.

În același timp, au fost puse în evidență preocupările unor organizații ale kurzilor de a reconstitui formațiunile cu caracter paramilitar, care să declanșeze acțiuni împotriva obiectivelor Irakului și Turciei, fiind sprijinite în această direcție de serviciul de informații al Iranului, fapt ce constituie un pericol pentru obiectivele țărilor vizate, existente în țara noastră.

În ultima perioadă de timp s-a constatat și faptul că unele persoane de origine română ori cetățeni români cu domiciliul în străinătate, sub influența grupărilor emigrației române reacționare, recurg tot mai des la amenințări sau provocări îndreptate împotriva intereselor R. S. România, vizînd chiar comiterea de acte cu caracter terorist-diversionist asupra unor obiective din țara noastră.

Au devenit tot mai virulente acțiunile elementelor cunoscute cu manifestări naționalist-iredentiste maghiare, influențate în mod direct de politica unor grupări iredentiste din străinătate, precum și a unor cercuri ostile din R. P. Ungară.

Ca urmare a propagandei dușmănoase din străinătate, în rîndul unor elemente aventuriste din țară s-a conturat tendința

de a se constitui în grup și de a săvîrși diferite infracțiuni prin mod de operare terorist.

Totodată, aparatul antiterorist, în cooperare cu alte unități de securitate și miliție cu sarcini în problemă, a depistat elemente preocupate să dețină ori să confecționeze artizanal armament, muniție, materiale și dispozitive explozive.

Prin măsurile luate au fost stabilite noi canale de legătură cu exteriorul, fiind identificați mai mulți emisari ai unor grupări și organizații extremist-teroriste ce vin cu misiuni în țara noastră. De asemenea, au fost destrămate anturaje și grupuri de autohtoni cu preocupări pe profil prin luarea măsurilor de prevenire ce se impuneau.

Printr-o mai bună coordonare a măsurilor informativ-operative cu cele de pază, apărare, control antiterorist-antidetunare și protecție antiteroristă apropiată, s-a reușit prevenirea unor provocări sau pătrunderi în obiectivele apărute ale unor persoane cunoscute cu astfel de preocupări sau care intenționau să introducă în localurile unor reprezentanțe diplomatice o serie de materiale în scopul scoaterii lor din țară.

Toate aceste aspecte demonstrează necesitatea de a se acționa în continuare, cu maximă răspundere, pentru descoperirea, prevenirea și contracararea oricăror intenții de organizare sau săvîrșire de acte cu caracter extremist-terorist pe teritoriul României.

SARCINI ȘI PRIORITĂȚI ALE ACTIVITĂȚII ANTITERORISTE IN ETAPA ACTUALĂ

Terorismul internațional constituie și va constitui în continuare un fenomen deosebit de periculos, cu implicații directe asupra situației operative interne, fapt ce impune ca, la nivelul întregului aparat de securitate, activitatea antiteroristă să dobîndească permanent atribute superioare, în măsură să asigure și să coordoneze, într-o concepție unitară, acțiunile de apărare și luptă antiteroristă.

Întreaga activitate pe profil trebuie fundamentată astfel încît la baza prevenirii să stea munca informativă, integrată în ansamblul celorlalte activități specifice.

În acest scop, pe baza Ordinului ministrului de interne nr. 001370/1978, a ordinelor conducerii Departamentului Securității Statului, fiecărui unitate centrală și securitate județeană a adoptat — pe linii de muncă, potrivit competențelor — programe proprii de măsuri în care au fost concretizate inclusiv sarcini referitoare la activitatea de prevenire și combatere a terorismului.

Avind în vedere prevederile actelor normative în vigoare, ordinele și instrucțiunile de muncă specifice, precum și concluziile rezultate din analiza situației operative pe profil, conform măsurilor ordonate la bilanțul activității profesionale de către conducerea Ministerului de Interne și Departamentului Securității Statului referitoare la sporirea continuă a eficienței unor astfel de acțiuni, toate organele și unitățile de securitate trebuie să acționeze prioritar în următoarele direcții:

I Cunoașterea permanentă și stăpînirea situației operative în obiectivele, locurile și mediile date în competență, în scopul prevenirii și contracarării oricăror acțiuni extremist-teroriste

Sub acest aspect, activitatea informativ-operativă trebuie să constituie avanpostul luptei și prevenirii antiteroriste pentru a asigura:

a) sporirea calității și eficienței măsurilor de cunoaștere și stăpînire temeinică a situației operative, realizarea unui control cuprinzător și riguros asupra tuturor persoanelor suspecte, urmărindu-se, cu prioritate, anticiparea și dejucarea intențiilor organizațiilor și grupărilor extremist-teroriste, ale altor elemente din rîndul foștilor cetățeni români stabiliți în străinătate ori ale unor autohtoni de a comite acte teroriste pe teritoriul țării noastre;

b) perfecționarea continuă a organizării și planificării muncii, avînd la bază planul de căutare a informațiilor, îmbunătățirea procesului de exploatare și valorificare a informațiilor, sporirea eficienței măsurilor întreprinse pentru a se realiza un control strict și permanent asupra tuturor elementelor suspecte. Din categoria respectivă prezintă interes pentru profilul antiterorist îndeosebi:

— studenții palestinieni aparținînd diferitelor grupări, cunoscuți ca vizitatori frecvenți ai Reprezentanței O.E.P. și care întrețin legături cu membrii acesteia;

— palestinieni aflați în România la diferite stagii de pregătire, precum și cei care vin la tratament, odihnă sau ca invitați ai personalului Reprezentanței O.E.P. la București;

— cadre și agenți ai serviciilor de informații străine ce își desfășoară activitatea sub acoperire diplomatică în țara noastră, cunoscuți că sprijină sau au legături cu grupări și elemente teroriste;

— ceilalți studenți străini aflați la studii sau alte persoane venite sub diverse acoperiri, cunoscute ca membri sau simpatizanți ai unor grupări extremist-teroriste;

— cetățeni români care intră frecvent în contact, în mod neoficial, cu funcționari ai Reprezentanței O.E.P. sau cu alți palestinieni ce se găsesc în țara noastră;

— cetățeni români aflați în străinătate, dar și unii autohtoni care, atrași de cercurile emigrației reacționare, naționalist-iredentiste ori, ca urmare a unor nemulțumiri, instigă sau amenință că vor pune în aplicare diferite planuri teroriste împotriva statului nostru;

— foști deținuți liberați prin decretele de amnistiere din octombrie 1987 și ianuarie 1988 care și-au exprimat, în locurile de detenție sau după punerea în libertate, intenția de a acționa astfel prin metode specific teroriste; elemente preocupate să dețină ori să confecționeze armament, muniție și materiale explozive;

c) creșterea capacității de penetrare informativă a organizațiilor și grupărilor extremist-teroriste, în scopul cunoașterii și preîntîmpinării planurilor acestora de a săvîrși acte terorist-diversioniste pe teritoriul R. S. România. Crearea, în acest scop, de noi surse în rîndul străinilor cu reale calități și posibilități de informare, în special dintre cei făcînd parte din cadrul grupărilor extremiste „Frații musulmani”, „Hezbollah”, „Al-Dawa”, „Abu Nidal”, al celorlalte disidențe palestinieni, al grupărilor teroriste kurde și armenie, pentru a putea pătrunde în clandestinitatea activităților lor și a descifra planurile teroriste ce privesc obiective de pe teritoriul țării noastre;

d) identificarea și cuprinderea în forme organizate de lucru a tuturor persoanelor pretabile la acțiuni de deturnare sau capturare a aeronavelor ori ale altor mijloace de transport din traficul intern și internațional, ce vizează folosirea de metode teroriste;

e) evaluarea corectă a frontului de suspecți pe profil, asigurarea unui conținut dinamic al acestuia prin cuprinderea în forme organizate a tuturor elementelor respective și desfășurarea unei activități informativ-operative de profunzime și eficiente, în scopul depistării persoanelor potențial periculoase și întreprinderii măsurilor de verificare și prevenire ce se impun;

f) corelarea în mai bună măsură a activității informativ-operative cu acțiunile întreprinse pe celelalte linii de muncă, realizîndu-se un mai activ schimb de informații, cu implicarea corespunzătoare a competențelor și răspunderilor întregului aparat de securitate și ale tuturor unităților Ministerului de Interne;

g) întărirea controlului de securitate în zonele și punctele de frontieră, în vederea depistării străinilor bănuți de acțiuni ilicite, a celor ce încearcă să introducă ilegal armament, muniție și materiale explozive, precum și a elementelor autohtone care intenționează să treacă granița prin folosirea de metode teroriste, întreprinzîndu-se în acest sens măsurile de contracarare necesare;

h) analizarea sistematică a datelor și informațiilor pentru a se evalua tendințele fenomenului terorist pe plan internațional, a situației operative interne, iar pe baza concluziilor desprinse să fie orientată întreaga activitate operativă în domeniu;

i) îmbunătățirea calității muncii de cunoaștere și prevenire ale oricăror stări de pericol sau situații deosebite în obiectivele aviației ci-

vile, prin asigurarea unei supravegheri informative depline asupra tuturor persoanelor cuprinse în evidența dosarului de obiectiv ;

j) intensificarea activității de protecție contrainformativă a personalului navigant, cunoașterea temeinică a celor ce execută misiuni în străinătate, creșterea calității și eficienței prelucrărilor contrainformative făcute cu aceștia ;

k) stăpînirea deplină a situației operative din aerobaze și aerocluburi, cunoașterea comportamentului personalului navigant și de sol, al celorlalte persoane care au acces la punctele de lucru, pentru a fi în măsură să se prevină orice încercare de evaziune, alte evenimente deosebite sau nerespectarea regulilor specifice de muncă. În acest scop, periodic, organele și ofițerii cu asemenea atribuții vor executa controale mixte în obiectivele aflate pe raza de competență, precum și la punctele de aterizare și staționare a aeronavelor utilitare sau sportive ;

l) perfecționarea măsurilor de organizare, conducere și control ale muncii pe profil, pentru a fi cunoscută în detaliu și permanent situația operativă și a se acționa astfel încît să nu fim surprinși sau depășiți de evenimente puse la cale de elemente teroriste.

2 Organizarea și executarea ireproșabilă a tuturor misiunilor de importanță excepțională

Activitatea de securitate va fi orientată spre :

perfecționarea continuă a cooperării cu Direcția de securitate și gardă, cu celelalte unități și organe centrale și teritoriale ale Ministerului de Interne, în vederea executării întocmai a sarcinilor specifice, prevenirii oricărei acțiuni de atentat ce ar pune în pericol securitatea statului și luării celor mai ferme măsuri de contracarare a oricăror intenții de această natură ;

cuprinderea în forme organizate de lucru a tuturor persoanelor ce fac obiectul problemei „Acțiuni de atentat ce pun în pericol securitatea statului”, descifrarea cu maximum de operativitate a informațiilor referitoare la asemenea acțiuni și comunicarea lor de urgență Direcției de securitate și gardă, celorlalte unități competente, în vederea luării măsurilor necesare și exploatării lor în organizarea și executarea misiunilor de importanță excepțională ;

intensificarea în continuare a activității de căutare a informațiilor pe profil antiterorist, ale celor specifice problemei de atentat, în vederea asigurării unui control informativ riguros asupra elementelor din rindul străinilor suspecti de apartenență la diferite organizații extremist-teroriste, al foștilor cetățeni români ajunși — legal sau ilegal —

în străinătate, cunoscuți cu activitate ostilă statului român, precum și al legăturilor lor din țara noastră ;

identificarea, împreună cu organele de miliție, a elementelor care dețin ilegal sau au preocupări de a-și confecționa artizanal ori procura armament, muniție, explozivi, substanțe toxice, radioactive sau bacteriologice, în scopul comiterii unor acte de atentat ;

asigurarea controlului informativ asupra unor elemente, cum ar fi :

— persoanele reținute pentru cercetări sau condamnate pentru crime, atentate, deținere ilegală de armament și muniție, cele care au astfel de preocupări după punerea lor în libertate, precum și elementele infractoare care au încercat prin diferite mijloace și metode terorist-diversioniste să treacă fraudulos frontiera de stat ;

— persoanele ce lucrează sau au lucrat în unități producătoare de arme și muniții sau la depozite, despre care există date că dețin ilegal sau sustrag astfel de materiale, acordă sprijin altor elemente să-și confecționeze asemenea arme ori au preocupări de acest gen ;

— persoanele cărora li s-au retras permisele de port-armă și există date că încearcă să procure arme și muniții pe căi ilegale, precum și cei care au reclamat că li s-au furat ori au pierdut arme și muniții ;

— militarii activi sau în rezervă suspecti de sustrageri de armament și muniție sau de alte asemenea materiale ce pot fi folosite în acțiuni de atentat ;

— dezertorii sau evadații ce posedă arme de foc și muniție etc. ;

realizarea dispozitivelor de securitate și gardă, de protecție anti-teroristă, de pază și ordine, de siguranță a circulației, de prevenire și stingere a incendiilor etc., care să asigure deplina securitate atât a conducerii superioare de partid și de stat, cît și a înalțelor personalități străine pe timpul prezenței acestora pe teritoriul țării noastre. Elaborarea de planuri-cadru pentru toate obiectivele, itinerariile și zonele unde este posibilă prezența acestora ;

selecționarea, instruirea și pregătirea specială, cu un înalt spirit de responsabilitate și profesionalism, a tuturor efectivelor care participă, permanent sau la ordin, la executarea unor astfel de misiuni.

3 Creșterea eficacității măsurilor de pază, apărare și control antiterorist instituite la obiectivele date în competență, precum și la propriile sedii

Cazuistica pe profil reflectă pregnant faptul că numărul acțiunilor teroriste îndreptate împotriva unor obiective fixe și mobile sînt într-o continuă creștere, că formele și metodele folosite au devenit tot mai variate, mijloacele teroriste întrebuintate sînt tot mai distrugătoare, ceea ce reclamă cu necesitate realizarea unor dispozitive de pază, apărare și control antiterorist impenetrabile, stabile și eficiente.

În scopul realizării acestui deziderat, trebuie să avem în vedere ca toate dispozitivele pe care le organizăm să răspundă, din punct de vedere al măsurilor antiteroriste, următoarelor cerințe :

a) să fie instituite și adaptate permanent, în funcție de elementele situației operative pe profil, urmărindu-se omogenizarea concepției de acțiune și intervenție, coordonarea unitară a măsurilor antiteroriste și a forțelor participante la paza și apărarea obiectivelor date în competență ;

b) să asigure o supraveghere permanentă a zonei și căilor de acces spre obiectiv, a tuturor persoanelor și vehiculelor care intră sau ies din acesta, luând, în funcție de consemn, măsurile de securitate ce se impun, fiecare element din dispozitiv trebuind să fie gata de intervenție rapidă și eficientă pentru neutralizarea și reținerea elementelor ostile care ar încerca să pătrundă ilegal, în forță sau folosind mijloace teroriste în obiectivele apărute ;

c) să asigure prevenirea introducerii de materiale și mijloace extremist-teroriste în țară și în obiectivele date în competență ori amplasarea lor în imediata apropiere, aplicând întocmai prevederile Planului de măsuri nr. 0012082/18.10.1979 ;

d) să-și aducă o contribuție sporită la obținerea de date și informații din zona obiectivului, care interesează munca de securitate sau vizează direct situația operativă privind obiectivul apărut ;

e) să asigure executarea imediată și cu eficiență maximă a măsurilor pe profil, inclusiv ale celor de intervenție antiteroristă, până la sosirea forțelor specializate, să soluționeze competent și cu tactul necesar orice situație ce poate apărea pe timpul executării misiunilor. Astfel, sînt necesare limitarea accesului persoanelor în diferite locuri sau obiective de importanță deosebită și verificarea existenței tuturor legitimațiilor de acces ;

f) să conducă la sporirea siguranței controlului antiterorist și anti-deturnare, a optimizării accesului în obiectivele date în competență, efectuîndu-se manevrele de forțe necesare cuprinderii și îndeplinirii tuturor misiunilor pe această linie ;

g) dispozitivele să fie constituite din cadre și militari în termen judicios selecționați, temeinic instruiți și pregătiți cu noile procedee și tehnici de disimulare a materialelor ce pot fi folosite în acțiuni teroriste, cu o dezvoltată gândire de securitate și inițiativă de acțiune.

4 Perfecționarea activității de protecție și intervenție antiteroristă

Protecția și intervenția antiteroristă se realizează prin instituirea unor sisteme sau dispozitive de luptă pentru obiectivele apă-

rate, a altor măsuri de supraveghere sau intervenție pe itinerariile de deplasare, în obiectivele și locurile unde își desfășoară activitatea personalitățile apărute, precum și prin asigurarea unor subunități de intervenție permanent constituite și dislocate în conformitate cu Ordinul ministrului de interne nr. 001084/1977 la sediile unităților de securitate.

Sporirea eficacității activității de protecție și intervenție antiteroristă a personalităților apărute presupune :

- actualizarea sau, după caz, elaborarea de planuri-cadru pentru toate obiectivele și zonele unde este posibilă prezența personalităților apărute, asigurîndu-se dispozitive sigure și impenetrabile ;

- îmbunătățirea permanentă a concepției de organizare, executare a activităților de protecție, intervenție antiteroristă și a structurii forțelor destinate unui astfel de tip de activități ;

- selecționarea judicioasă a cadrelor ce asigură asemenea măsuri, ridicarea permanentă a gradului de instruire și pregătire a acestora, pentru a dobîndi deprinderi de maximă siguranță în mînuirea armamentului și a celorlalte mijloace de luptă din dotare, a le dezvolta curajul și hotărîrea în acțiune, capacitatea de a sesiza și interveni eficient în situația unui eveniment sau împotriva unei acțiuni periculoase, terorist-diversioniste ;

- realizarea cu răspundere a cooperării în domeniu, folosind toate resursele întregului aparat de securitate și ale celorlalte unități ale Ministerului de Interne.

Pentru înlăptuirea întocmai și cu succes a respectivelor direcții de acțiune, a celorlalte sarcini ce ne revin pe linia prevenirii și combaterii terorismului, este absolut necesară asigurarea unei pregătiri specifice a cadrelor de securitate. Pe această linie, se impune să se acționeze permanent, acordîndu-se atenție următoarelor obiective :

- însușirea și aplicarea prevederilor documentelor de partid, a actelor normative, ordinelor și instrucțiunilor pe profil care reglementează activitatea de prevenire și combatere a terorismului pe teritoriul R. S. România, a regulamentelor militare, ca fundament al întăririi ordinii și disciplinei în muncă ;

- sporirea capacității operative de îndeplinire a misiunilor, conjugarea eforturilor pentru a da activității de instruire a aparatului antiterorist conținutul și eficiența reclamate de caracterul și importanța sarcinilor ce îi sînt încredințate, dezvoltării gândirii de securitate, a capacității de cunoaștere și acțiune în dispozitive ;

- cunoașterea problematicii actuale a terorismului internațional, a ariei de răspîndire și formelor lui de manifestare, a metodelor și mij-

loacelor folosite în comiterea actelor terorist-diversioniste, înțelegerea, interpretarea și evaluarea, sub acest aspect, a mutațiilor produse în situația operativă pe profil, în vederea stabilirii priorităților de acțiune și adaptarea permanentă a activității antiteroriste;

— perfecționarea formelor și metodelor de acțiune specifice, prin diversificarea pregătirii și instruirii efectivelor, creșterea ponderii exercițiilor tactice și a aplicațiilor cu elemente de noutate;

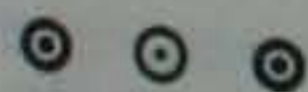
— îmbunătățirea activităților de instruire comună cu subunitățile trupelor de securitate destinate pazei și apărării obiectivelor date în competență sau intervenției antiteroriste, în cadrul pregătirii integrate, în scopul perfecționării calității și deprinderilor antiteroriste necesare dezvoltării capacității de acțiune și intervenție.

Pentru cadrele aparatului antiterorist și, în general, pentru toate efectivele care participă la prevenirea, descoperirea și combaterea terorismului pe teritoriul țării noastre, problematica prezentată, care de fapt este mult mai bogată, atrage atenția asupra complexității și periculozității acțiunilor teroriste, a tendințelor de proliferare a acestor forme de manifestare, a diversității metodelor, procedeeelor și mijloacelor folosite de organizațiile și grupările terorist-diversioniste.

Totodată, am dori să evidențiem necesitatea stăpînirii problematicei pe profil și îmbunătățirii continue a măsurilor antiteroriste în domeniul sau zona de competență.

Lt. colonel Trosca Gheorghe
Lt. colonel Rădulescu Nicolae

Contrainformații în sectoarele economice

MIJLOACE ȘI METODE MODERNE SPECIFICE UTILIZATE ÎN PREVENIREA ȘI DOCUMENTAREA UNOR EVENIMENTE DEOSEBITE DIN SECTOARELE ECONOMICE

— continuare —

Așa cum menționam în articolul anterior*, alături de perfecționarea metodelor și mijloacelor tehnice criminalistice, devenite tradiționale, asistăm în momentul de față, atât în țara noastră, cât și peste hotare, la tot mai numeroase încercări de găsire a unor noi procedee științifice de aplicare — la condițiile specifice descoperirii, fixării și interpretării urmelor infracțiunii — a unor tehnici de vîrf care să reprezinte un factor de calitate în combaterea faptelor cu caracter antisocial. Astfel:

A. În domeniul identificării persoanelor

□ **Identificarea după urmele de miini** ocupă o poziție prioritară, datorită valorii de individualizare a persoanelor. Dintre cercetările întreprinse, se cuvin subliniate următoarele:

— relevarea și fixarea urmelor de miini, folosind o cameră specială de luat vederi, pe baza unui procedeu constînd în reflexia și dispersia diferită a luminii de către substanțele secretate de glandele sudoripare sau aflate pe crestele papilare;

— relevarea urmelor de miini, cât și a celor de buze, mănuși, încălțăminte pe materiale textile sau plastice — cu ajutorul unui dispozitiv cu cîmp electric de medie frecvență;

— prelucrarea imaginii urmei prin intermediul unei instalații electronice, denumită „Optimoscop“, procedeu de îmbunătățire a calității fragmentelor urmelor digitale, elaborat de specialiștii români.

□ Examinarea urmelor biologice de natură umană

— examinarea firelor de păr prin intermediul microscopiei electronice, îndeosebi a celei cu baleiaj, prin spectrofotometrie de absorbție atomică și pe baza analizei prin activare cu neutroni — metodă ce servește la determinarea naturii acestora, a regiunii corporale, sexului, vârstei aproximative, eventualelor boli, grupei sangvine și, în unele situații, chiar la identificarea persoanei;

— examinarea urmelor de sînge este în măsură să ofere răspunsuri la întrebări ca: proveniența umană sau animală, grupa sangvină, sexul, regiunea din care provine sîngele, prezența în sînge a alcoolului sau oxidului de carbon, vechimea și mecanismul de formare a urmei, prezența altor urme biologice, inclusiv individualizarea persoanei.

□ **Identificarea faptuitorilor după semnalmente exterioare** preocupă mulți criminaliști din întreaga lume, cu atât mai mult, cu cât mijloacele tehnice clasice (portretul vorbit — respectiv identikitul, minicompozitorul sau sintetizorul fotografic) nu dau întotdeauna rezultatele scontate. Se experimentează actualmente identificarea cu ajutorul calculatoarelor, prin implementare în memoria acestuia a fotografiilor infractorilor în funcție de modul lor de operare.

□ **Identificarea persoanelor care au tras cu o armă de foc sau au ținut în mînă o armă de foc ori o armă albă, confecționată din metal**, preocupă de asemenea pe specialiști, considerindu-se că așa-numitul **test cu parafină** nu conduce la rezultate concludente.

Dintre procedeele mai noi se remarcă:

— examinarea urmelor cu ajutorul microscopului electronic cu baleiaj;

— utilizarea radiațiilor Röntgen, care evidențiază urmele de bariu și antimoniu;

— folosirea unor substanțe ce intră în reacție cu urmele de oxizi existente pe mîna celui care a tras cu arma ș.a.

B. În domeniul mijloacelor tehnice de prevenire a infracțiunilor

Perfecționarea capcanelor chimice a fost necesară datorită unor inconveniente reale, cum ar fi, de exemplu, posibilitatea marcării accidentale și a altor persoane cu reactivul chimic și rezistență scăzută în timp a substanțelor pe corpul infractorului. Aceste dezavantaje sînt pe cale de a fi înlăturate, prin realizarea unui produs chimic ale cărui

calități constau în persistența îndelungată (peste o săptămînă) și în imposibilitatea contaminării altei persoane, chiar în eventualitatea unui contact direct dintre mîna celui marcat și o terță persoană.

C. Aplicarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii în examinările criminalistice de laborator

Printre mijloacele tehnico-științifice de vîrf adaptate de criminalistică la specificul activității judiciare, se numără și radiația de tip **laser**, cu numeroase aplicații, respectiv:

— relevarea și examinarea urmelor digitale;

— fixarea și redarea imaginilor tridimensionale (holografia);

— examinarea înscrisurilor, îndeosebi privind studiul presiunii scrisului, element caracteristic prețios în identificarea persoanei după scris;

— analiza cantitativă și calitativă a urmelor materiale aflate în cantități foarte mici sau de dimensiuni foarte reduse (microurmele — reprezentînd circa 1/10 dintr-un volum de cîțiva microni cubi).

Tot în cadrul metodelor de analiză modernă și eficientă se înscrie și **cromatografia în fază gazoasă**, deosebit de sensibilă chiar și în situația existenței unor cantități foarte mici de substanță.

Dintre metodele de analiză fizico-chimică ce s-au impus în cercetările efectuate în laboratoarele criminalistice, mai menționăm:

— **spectrofotometria în radiații infraroșii**, folosită la analiza urmelor — materie de tipul unor produse petroliere sau lubrifianți, cauciucuri etc.;

— **spectroscopia de absorbție atomică** — în expertiza urmelor de vopsea, metale, textile;

— **spectroscopia în raze X** — folosită cu succes la identificarea și studiul substanțelor cristaline sau al unor combinații organice;

— **analize prin activare** — constînd în iradierea probei, de regulă cu neutroni — folosită la identificarea firului de păr, stabilirea distanței de la care s-a tras cu o armă de foc, a armei și a persoanei care a tras, descoperirea urmelor de substanțe toxice, cercetarea falsurilor, resturilor materiale, urmelor biologice, inclusiv la refacerea unor imagini fotografice deteriorate sau șterse.

★

În încheiere, considerăm necesar să subliniem că introducerea pe scară largă a celor mai avansate metode și mijloace tehnico-științifice

în activitatea de prevenire și combatere a infracțiunilor, precum și lărgirea posibilităților de cercetare a laboratoarelor criminalistice influențează pozitiv eficiența activității organelor de justiție, procuratură și ale Ministerului de Interne, servind în ultimă instanță aflării adevărului în procesul judiciar.

Pentru a fi în măsură să se servească direct de mijloacele amintite sau prin intermediul experților, să aprecieze și să valorifice în deplină cunoștință de cauză rezultatele investigațiilor și expertizelor criminalistice, se impune ca fiecare ofițer de contrainformații în sectoarele economice, indiferent de domeniul de competență, să fie avizat cel puțin asupra posibilităților pe care metodele științifice moderne le pot avea în clarificarea împrejurărilor în care s-a petrecut un eveniment ori a fost săvârșită o anumită faptă, precum și de identificare a autorului acesteia.

Lt. col Giuvelea Nicolae
Maior Georgescu Gabriel

★ ★ ★

O problemă controversată:

ASCULTAREA MARTORILOR în cadrul actelor premergătoare

Atît în literatura juridică, cit și în practica muncii de cercetare penală s-a susținut că ascultarea unor persoane în cadrul actelor premergătoare trebuie să se facă fără depunerea jurămîntului prevăzut de lege și fără a li se atrage atenția asupra consecințelor penale ale mărturiei mincinoase.

Relativ recent, s-a admis, cu titlu de excepție, posibilitatea ascultării de martori în etapa actelor premergătoare, inclusiv a tragerii la răspundere penală pentru mărturie mincinoasă.*

Analiza pertinentă a acestei probleme necesită reluarea unor aspecte referitoare la instituția actelor premergătoare.

1. Unele aspecte privind actele premergătoare

Prin dispozițiile art. 224 Cod procedură penală sînt reglementate actele premergătoare ca etapă anteprocusuală, caracterizată prin anumite investigații, ascultări de persoane, constatări directe și alte activități specifice, necesare începerii urmăririi penale.

Alineatul 1 al art. 224 Cod procedură penală prevede că, în vederea începerii urmăririi penale, organul de urmărire penală poate efectua acte premergătoare. Prima problemă care rezultă din acest text este aceea dacă actele premergătoare se efectuează exclusiv în vederea începerii urmăririi penale ori au și un alt scop. Ca urmare a modificării prevederilor art. 228 Cod procedură penală prin Legea nr. 7/1973, scopul actelor premergătoare a fost extins implicit, acestea avînd ca obiect și constatarea existenței unor cazuri care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale, cazuri ce atrag o soluție de neîncepere a urmăririi penale. Din momentul sesizării, organul de urmărire penală are obligația

* Victor Popescu — Considerații în legătură cu posibilitatea săvîrșirii infracțiunii de mărturie mincinoasă în timpul actelor premergătoare. În: „Revista română de drept” nr. 2/1987, p. 45—47.

legală de a verifica dacă nu există vreun asemenea caz care împiedică începerea urmăririi penale, orice indiciu de existență transformând la-titudinea de a efectua sau nu acte premergătoare într-o îndatorire legală.

Prin urmare, posibilitatea efectuării de acte premergătoare de-vine obligație ori de câte ori sînt indicii că ar putea exista unul din cazurile prevăzute în art. 10 Cod procedură penală, cu excepția celui de la litera b¹.

Confirmarea de către procuror a propunerii de neîncepere a ur-măririi penale constituie o soluție de fond, pune capăt conflictului de drept penal — existent sau presupus ca existent — avînd prin aceasta caracterul unei rezolvări cvasidefinitive a cauzei, în sensul că nu se mai declanșează procesul penal (cu excepția plîngerilor întemeiate pe dispozițiile art. 275 alin. 2 Cod procedură penală, dacă devin incidente prevederile art. 228 alin. ultim Cod procedură penală). Astfel, legali-tatea și temeinicia neînceperii urmăririi penale depînd în mod nemij-locit de conținutul actului de sesizare și de datele rezultate din actele premergătoare efectuate, pe care se întemeiază convingerea organului de cercetare penală care propune și a procurorului care dispune neîn-ceperea urmăririi penale. În aceste condiții, avînd în vedere gradul de complexitate pe care-l implică stabilirea existenței sau inexistenței unora din cazurile prevăzute în art. 10 Cod procedură penală (cu ex-cepția celui de la lit. b¹), se poate pune problema dacă este suficientă pentru o asemenea soluție existența unor „date“ cuprinse în procese-verbale de constatare a unor acte premergătoare ori este necesară ad-ministrarea unor probe.

Încă înainte de modificarea art. 224 și 228 Cod procedură penală, în literatura juridică s-a susținut în mod constant că actele premergă-toare au caracter procedural penal și se efectuează în condițiile pre-văzute pentru actele de urmărire penală.* Acest punct de vedere a fost menținut și după adoptarea Legii nr. 7/1973**, argumentîndu-se în con-ținut că regimul procedural este de natură să contribuie la întări-rea legalității, chiar și în cazul actelor premergătoare urmăririi penale. Aplicarea consecventă a acestei opinii ar conduce la ideea că ascu-

* În acest sens, a se vedea V. Dongoroz și alții, Noul Cod de procedură penală și Codul de procedură penală anterior. Prezentarea comparativă, Ed. politică, București, 1969, p. 163; N. Volonciu, Drept procesual penal, Editura didactică și pedagogică, București, 1972, p. 263.

** V. Dongoroz și alții, Explicații teoretice ale Codului de procedură penală român, Partea specială, vol. II, Editura Academiei R. S. România, București, 1976, p. 38.

tarea de persoane în cadrul actelor premergătoare trebuie să se facă respectîndu-se normele procedurale, și anume cu depunerea jurămîntului prevăzut de lege și punerea în vedere a consecințelor penale ale mărtu-riei mincinoase.

Revenind la problema actelor premergătoare, menționăm că acees-tea au un rol esențial în asigurarea legalității și temeiniciei începerii urmăririi penale, garantînd că declanșarea procesului penal este întemeiată faptic și a fost dispusă cu respectarea prevederilor legii.

Prin importanțele funcții pe care le îndeplinesc, actele premergă-toare au o anumită contribuție la realizarea scopului procesului penal*, respectiv la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunilor, asigu-rînd — în același timp — preîntîmpinarea începerii urmăririi penale în cazuri nejustificate, cu toate consecințele ce ar putea decurge din aceasta.

Totuși, actele premergătoare au anumite limite, determinate atît de scopul acestora, cît și de necesitatea de a nu se transfera în afara procesului penal întreaga activitate de probațiune. Dacă urmărirea pe-nală are ca obiect stringerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea făptuitorilor și la stabilirea răspunderii acestora (art. 200 Cod procedură penală), actele premergătoare au ca obiect stringerea datelor necesare pentru a se stabili dacă este sau nu cazul să se hotărască începerea urmăririi penale. Prin urmare, în ca-drul actelor premergătoare nu pot fi dispuse măsuri procesuale (res-trictive sau privative de drepturi), aceste acte trebuînd să se limiteze la obținerea unui minimum de date necesare aprecierii dacă sînt întru-nite condițiile pentru începerea urmăririi penale ori se va propune și, respectiv, dispune neîncepere urmării penale.

Problema care se pune este aceea dacă obiectul limitat al actelor premergătoare atrage și justifică inadmisibilitatea administrării de probe în această etapă anteprocesuală, în cazul nostru, dacă scopul limitat pre-văzut de lege împiedică ascultarea de martori cu depunerea jurămîntului și punerea în vedere a prevederilor art. 260 Cod penal.

2. Cu privire la posibilitatea ascultării de martori în cadrul acte-lor premergătoare

Analiza argumentelor invocate împotriva ascultării de martori în cadrul actelor premergătoare este de natură a releva relativa inconsis-tență a acestora.

* I. Neagu, Drept procesual penal socialist român, vol. II, Partea specială, București, 1979, p. 26.

2.1. Cu ocazia unor precizări făcute în anul 1974, s-a arătat că „... invocarea unor situații de urgență care ar necesita eludarea legii pentru efectuarea în cadrul actelor premergătoare a unor acte specifice activității de urmărire penală constituie o încercare vădită de a rezolva în favoarea oportunității raportul dintre aceasta și legalitate“.*

Prima problemă rezultată din această argumentare este dacă ascultarea de martori constituie un act specific activității de urmărire penală.

Precizăm că nici un text al Codului de procedură penală nu interzice ascultarea de martori în cadrul actelor premergătoare. Referindu-se la lămurirea cauzei pe bază de probe, art. 62 Cod procedură penală prevede că organul de urmărire penală și instanța sînt obligate să lămurească cauza sub toate aspectele, pe bază de probe. În etapa actelor premergătoare, prin „cauză“ trebuie să înțelegem existența sau inexistența vreunuia din cazurile care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale și începerea urmăririi penale. Faptul că legea se referă la organul de urmărire penală nu înseamnă că probele (sau cel puțin unele din ele) trebuie administrate numai în cadrul urmăririi penale, cu atât mai mult cu cît aceste organe, potrivit dispozițiilor art. 224 alin. 1 Cod procedură penală, pot efectua acte premergătoare în vederea începerii urmăririi penale.

Pe de altă parte, definind noțiunea de probă, art. 63 alin. 1 Cod procedură penală nu prevede obligativitatea administrării acestora după începerea urmăririi penale. Totodată, textul include în noțiunea de probă orice element de fapt care servește la „cunoașterea împrejurărilor necesare pentru justa soluționare a cauzei“, iar existența sau inexistența vreunuia din cazurile care împiedică începerea urmăririi penale constituie, fără putință de tăgadă, o asemenea împrejurare necesară pentru justa soluționare a cauzei.

În al treilea rînd, art. 78 Cod procedură penală prevede că persoana care are cunoștință despre vreo faptă sau împrejurare de natură să servească la aflarea adevărului în procesul penal poate fi ascultată în calitate de martor. Deși circumscrie calitatea de martor la „aflarea adevărului în procesul penal“, din această prevedere nu rezultă că are calitatea de martor numai persoana ascultată după începerea urmăririi penale. O interpretare contrară, în sensul că are calitatea de martor numai cel ascultat în cadrul procesului penal, ar fi de natură să împietzeze asupra aflării adevărului, înlăturînd ex ante, din rațiuni formale, declarații esențiale pentru soluționarea temeinică și legală a cauzelor. În consecință, ascultarea martorilor nu este un act care să țină exclusiv de do-

* „Securitatea“ nr. 3/1974, p. 66.

meniuul urmăririi penale și nici o dispoziție legală nu împiedică a se proceda la astfel de ascultări în cadrul actelor premergătoare.

A doua problemă se referă la faptul dacă ascultarea de martori în etapa actelor premergătoare ar constitui o formă de eludare a legii. Este evident că din moment ce este admisibilă ascultarea de persoane în cadrul actelor premergătoare, iar această ascultare trebuie făcută — așa cum s-a arătat mai sus — în condițiile stabilite pentru actele de urmărire penală, respectarea normelor procedurale relative la ascultarea martorilor nu poate constitui o formă de eludare a legii, ci, dimpotrivă, nedepunerea jurămîntului și neatrăgerea atenției asupra mărturiei mincinoase constituie o asemenea eludare.

Pe fond, ascultarea de martori înainte de începerea urmăririi penale ar însemna o eludare numai dacă aceasta ar depăși obiectul limitat al actelor premergătoare, rezultat din scopul și funcțiile pe care acestea le îndeplinesc, dacă ar reieși în mod vădit că se tinde către extinderea nejustificată a obiectului probațiunii asupra aspectelor care țin de esența urmăririi penale (art. 200 Cod procedură penală). Cîtă vreme ascultarea martorilor vizează numai existența sau inexistența unuia din cazurile care împiedică începerea urmăririi penale, nu se poate pune problema unei eludări a legii.

Astfel, ascultarea de martori în cadrul actelor premergătoare nu poate fi considerată o încercare de a rezolva în favoarea oportunității raportul dintre aceasta și legalitate. Ascultarea, înainte de a fi o chestiune de oportunitate, constituie o necesitate a asigurării legalității și temeiniciei începerii urmăririi penale.

2.2. Într-o altă argumentare, s-a arătat că „... mijloacele de probă prevăzute în art. 64 Cod procedură penală și reglementate în detaliu de titlul II, Cap. 2 Cod procedură penală, nu pot fi administrate decît după începerea urmăririi penale. Așa cum s-a arătat mai sus, singurul act ce poate constitui mijloc de probă din cele efectuate în cadrul actelor premergătoare este procesul-verbal întocmit pe baza acestora“.*

De asemenea, s-a susținut că „... ascultarea martorilor în condițiile art. 78—86 Cod procedură penală, nu este posibilă anterior începerii urmăririi penale, față de prevederile exprese ale art. 85 Cod procedură penală, care obligă organele judiciare ca, înainte de a fi ascultat, martorul să depună jurămînt, după care i se pun în vedere consecințele nerespectării acestuia“.**

* Ilie A. Ilie, Actele premergătoare și locul acestora în procesul penal. În: Buletinul Procuraturii R. S. România și Ministerului Justiției nr. 1/1973, p. 13.

** Idem.

Din aceste aserțiuni rezultă, în principal, două probleme:

- a) dacă procesul-verbal de constatare a efectuării unor acte premergătoare este singurul act ce poate constitui mijloc de probă și
- b) dacă obligația de depunere a jurământului împiedică ascultarea de martori înainte de începerea urmăririi penale.

Deoarece răspunsul la cea de-a doua problemă este — pentru motivele invocate mai sus — negativ, vom analiza în continuare unele aspecte ale celei dintii.

Potrivit dispozițiilor art. 224 alin. 3 Cod procedură penală, procesul-verbal prin care se constată efectuarea unor acte premergătoare poate constitui mijloc de probă. Așa cum s-a arătat*, procesul-verbal în care se consemnează efectuarea unor acte premergătoare se întocmește potrivit cu dispozițiile art. 91 Cod procedură penală, acesta constituind mijloc de probă în procesul penal, în măsura în care din conținutul său rezultă fapte și împrejurări de natură să servească la aflarea adevărului.

Având în vedere prevederile art. 64 Cod procedură penală, în care sînt enunțate mijloacele de probă — fără a se condiționa această calitate de administrare exclusivă în cadrul procesului penal (cu excepția declarațiilor invinuitului și părților); ca urmare, nu era necesar ca legea să prevadă că declarațiile martorilor ascultați în cadrul actelor premergătoare constituie mijloace de probă, întrucît o asemenea prevedere ar fi fost o repetare gratuită a dispoziției generale.

Prevederile alin. 3 al art. 224 Cod procedură penală reprezintă nu o reglementare exclusivă, care înlătură posibilitatea altor mijloace de probă, ci o apreciere necesară în raport cu dispozițiile art. 90 Cod procedură penală. Articolul 90 alin. 1 prevede că procesele-verbale încheiate de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată sînt mijloace de probă. Pe cale de consecință, procesele-verbale de constatare a efectuării unor acte premergătoare încheiate de organele de urmărire penală sînt mijloace de probă, independent de dispozițiile art. 224 alin. 3 Cod procedură penală. Alineatul 2 al art. 90 Cod procedură penală prevede că procesele-verbale încheiate de alte organe sînt mijloace de probă, dacă legea prevede aceasta. Prin urmare, art. 224 alin. 3 Cod procedură penală, fiind aplicabil numai proceselor-verbale de constatare a efectuării unor acte premergătoare încheiate de lucrătorii operativi din Ministerul de Interne anume desemnați în acest scop.

Interpretarea per a contrario a prevederilor art. 224 alin. 3 Cod procedură penală, conducînd la concluzii restrictive, absolutizante, este

* Ion Gh. Gorgăneanu, Considerații privind actele premergătoare efectuate de organele de urmărire penală. În: Revista română de drept nr. 1/1974, p. 34.

generatoare de formalism inutil și contravine rolului și funcțiilor pe care actele premergătoare le au de îndeplinit în sistemul legislației noastre procesual-penale (de a fundamenta declanșarea sau nedeclanșarea procesului penal). A aplica rigid interpretarea potrivit căreia în cadrul actelor premergătoare numai procesul-verbal de constatare a efectuării acestora constituie mijloc de probă, înseamnă a pretinde ca relatările persoanelor ascultate să se facă nu în declarații scrise, așa cum cere legea, ci în cuprinsul proceselor-verbale.

Avînd în vedere susținerea constantă a teoriei și practicii judiciare conform căreia actele premergătoare trebuie să fie efectuate în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală, pentru a se realiza principiul legalității și respectarea drepturilor legitime ale cetățenilor, apare ca o evidentă inconsecvență, dacă nu chiar ca o contrazicere, pretenția ca relatările martorilor să fie consemnate astfel decît o cere legislația procesual-penală. Fiind cert că dispozițiile art. 78—86 Cod procedură penală constituie, în raport cu prevederile art. 224 din același cod, o reglementare specială în materia ascultării martorilor, urmează a se concluziona că este obligatorie consemnarea relatărilor martorilor într-o declarație scrisă, chiar și în etapa actelor premergătoare. Orice soluție contrară ar însemna o încălcare a dispozițiilor art. 73 Cod procedură penală, aplicabile în mod corespunzător în temeiul prevederilor art. 86 alin. ultim Cod procedură penală.

Pe lângă o serie de formalități inutile (atașarea declarației scrise, obținute fără depunerea jurământului, la procesul-verbal prevăzut în art. 224 alin. 3 Cod procedură penală), practica actuală a ascultării de persoane în cadrul actelor premergătoare nu este de natură să contribuie la întărirea răspunderii acestora față de conținutul declarațiilor date, deși pe baza acestora sau și pe baza acestora se hotărăște începerea sau neînceperea urmăririi penale.

2.3. S-ar mai putea invoca argumentul că ascultarea sub supraveghere de jurămint ar constitui o formă de sustragere de sub supravegherea procurorului a activității antiprocusuale a organelor de cercetare penală. Acest argument a mai fost analizat în literatura juridică și nu este la adăpost de critică, întrucît controlul procurorului se exercită fie cu ocazia propunerilor de neîntrerupere a urmăririi penale, fie după începerea urmăririi penale.

Esențialul ni se pare a fi să nu se depășească limita specifică a actelor premergătoare, să nu se transfere întreaga activitatea de probațiune în această etapă anteprocusuală. Cu alte cuvinte, ascultarea de martori trebuie să vizeze exclusiv existența sau inexistența vreunui din cazurile prevăzute în art. 10 Cod procedură penală, cu excepția celui

de la lit. b¹. In acest sens trebuie interpretate prevederile art. 86 alin. 1 și 2 Cod procedură penală.

2.4. In sfirșit, s-ar putea pune problema dacă declarațiile obținute sub prestare de jurământ în cadrul actelor premergătoare nu sunt lovite de nulitate.

Din dispozițiile art. 197 alin. 2 și 3 Cod procedură penală rezultă că nu poate fi vorba, în nici un caz, de o nulitate absolută. Printr-o asemenea ascultare, nepunându-se problema vreunei vătămări, nu poate fi vorba nici de o nulitate relativă, în sensul art. 197 alin. 1 și 4 Cod procedură penală. Câtă vreme declarațiile astfel obținute servesc la aflarea adevărului asupra unor aspecte practice specifice, nimeni nu poate fi lezată în drepturile sale. De altfel, nulitatea ar putea să se răsfrângă numai asupra formei pe care o îmbracă proba, fără a afecta nemijlocit conținutul informativ și de dovadă al acesteia.

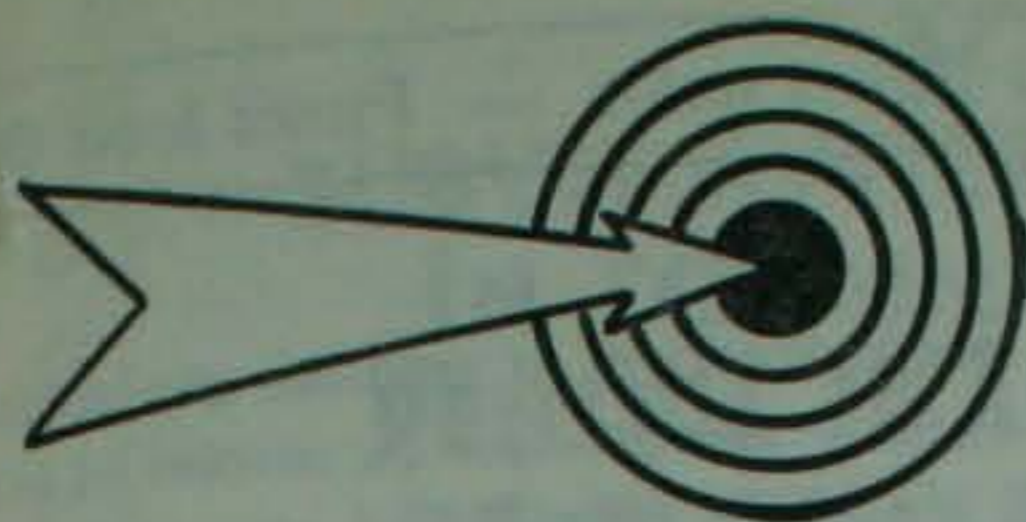
Așa cum rezultă și din art. 197 alin. 4 teza a II-a, legea acordă prioritate aflării adevărului și nu formei actului, instanța avînd obligația de a lua în considerare din oficiu încălcările, în orice stare a procesului, dacă anularea actului este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

Concluzionînd, se poate aprecia că ascultarea de martori în cadrul actelor premergătoare, atunci cînd aceasta este necesară, nu este interzisă de lege și nici contrară prevederilor Codului de procedură penală, dacă:

- a) se limitează la scopurile specifice ale actelor premergătoare;
- b) se respectă prevederile legislației în vigoare în materia procedurii de ascultare a martorilor.

În asemenea cazuri nu mai este necesară întocmirea procesului-verbal prevăzut în art. 224 alin. 3 Cod procedură penală, indiferent dacă ascultarea a fost făcută de organele de urmărire penală sau de lucrătorii operativi anume desemnați din Ministerul de Interne.

Maior Olaru Alexandru

„EMISARUL“

În propaganda furibundă ce o desfășoară împotriva R. S. România, cercurile și organizațiile reacționare din străinătate folosesc cele mai diverse forme pentru a lovi în munca și eforturile unui popor liber și stăpîn pe destinele sale.

Pentru a-și atinge scopurile ostile, serviciile de spionaj folosesc pentru agenții lor și acoperirea de emisari ai unor organizații religioase, care, sub pretextul unor vizite turistice sau folosind prilejul unor manifestări cultice, vin în țara noastră și se dedau la acte provocatoare, la denigrarea realizărilor poporului român și a libertăților sale. Își aleg acest domeniu pentru a-și masca adevăratele preocupări și a scăpa de supravegherea organelor de stat, motivînd, de regulă, că vin la coreligionari numai pentru a le transmite salutul „fraților“ din exterior.

În acest mod, în toamna anului 1987, a intrat în țară, ca turist, cetățeanul S.U.A. Donald care, la prima vedere, după vorba mieroasă pe care o folosea, părea a avea cele mai bune intenții, declarînd că este bun prieten al unor pastori neoprotestanți, cărora, chipurile, le reîntorcea vizita făcută de ei în anii anteriori în S.U.A.

Dovedind vigilență și acționînd cu

competență profesională aparatul de informații interne din cadrul securităților județene Timiș, Bihor și Brăila, sub coordonarea serviciului de profil din Direcția I, folosind toate mijloacele muncii de securitate (în mod deosebit cele speciale) a reușit să descifreze scopurile reale pentru care „blîndul Donald“ venise în România.

În urma analizei informațiilor obținute în caz s-a stabilit că respectivul era preocupat de:

1. Obținerea unor date despre modul cum este organizată și se desfășoară viața religioasă în țara noastră, cu accent pe drepturile și libertățile credincioșilor;
2. Înregistrarea pe peliculă și bandă magnetică a unor aspecte și comentarii ale persoanelor cu care venea în contact pe teme social-economice, cum ar fi: aprovizionarea cu produse agro-alimentare, distribuirea energiei electrice, condițiile de locuit etc.;
3. Contactarea unor elemente cunoscută cu preocupări anarho-contestatatoare și disidente, de pe raza municipiilor Oradea, Timișoara, Arad, Brăila și București, în scopul verificării situației lor prezente și dacă sînt sau nu „persecutate“ de autorități;

4. Incitarea și instruirea unora dintre legăturile sale apropiate pentru a atrage de partea lor pastori cu idei disidente pe care să-i pregătească temeinic în vederea determinării lor să iasă de sub controlul conducerilor oficiale ale cultelor și administrației de stat. După afirmațiile sale, acest viitor „nucleu”, format din „cei mai buni și hotărâți deservenți”, urma să se constituie „într-o forță de care guvernul să se teamă”.

5. Cunoașterea persoanelor vizate a fi alese în conducerea pe țară a unui anumit cult neoprotestant și a faptului dacă acestea sînt pretabile a fi folosite de organizația pe care Donald o reprezenta.

Analizînd operativ informațiile obținute, care au fost coroborate cu datele deținute anterior privind intențiile unor cercuri reacționare din S.U.A. de a infiltra în conducerea pe țară a cultului respectiv persoane aservite lor, s-a ajuns la concluzia că Donald nu este altceva decît un emisar manevrat de spionajul american ce avea sarcina ca, prin acțiunile întreprinse să contribuie la amplificarea diversiunii ideologice împotriva țării noastre.

Desigur, la această concluzie s-a ajuns pe baza cunoașterii permanente a acțiunilor desfășurate de Donald pe timpul șederii în România, fapt realizat prin activități bine coordonate, prin eforturi, pricepere,

profesionalism și pasiune din partea tuturor lucrătorilor cu sarcini în caz

In acest moment al situației operative se impuneau măsuri ferme de prevenire și neutralizare, pentru ca emisarul să nu-și extindă activitățile dușmănoase și să nu-și poată pune în aplicare planurile.

Astfel, în baza aprobării conducerii Departamentului Securității Statului, lui Donald i s-a întrerupt dreptul de ședere în R. S. România, fiind totodată avertizat sub acoperirea organelor de pașapoarte, asupra lui găsindu-se și materiale care atestau preocupările inamicale față de țara noastră.

Prezentul caz, ca și altele, ne obligă la vigilență deosebită întrucît sînt renumiți prin ipocrizie toți cei ce ne vizitează sub acoperire cultică, aceștia mizînd pe credulitatea persoanelor cu care vin în contact sau pe care, de multe ori, amăgindu-le cu diverse cadouri ori promisiuni, reușesc să le influențeze și să le determine la activități potrivnice intereselor statului nostru.

Pentru realizarea în condiții de eficiență maximă a actului preventiv, se impune, de asemenea, asigurarea unui control informativ de calitate asupra acestei categorii de elemente, exploatarea operativă a informațiilor și îmbunătățirea conlucrării între unități.

Căpitan Andrei Constantin

ACȚIUNI SUBVERSIV-TERORISTE UNGARE ÎN TOAMNA ANULUI 1918 PENTRU ÎNĂBUȘIREA LUPTEI DE ELIBERARE NAȚIONALĂ A ROMÂNILOR DIN TRANSILVANIA.

ROLUL GĂRZILOR NAȚIONALE ȘI AL SECȚIEI MILITARE SECRETE ÎN REALIZAREA UNIRII TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA

D
O
C
U
M
E
N
T
E

D
E
A
R
H
I
V
Ă

În toamna anului 1918, în timp ce masele populare românești desfășurau puternice acțiuni pentru lichidarea dominației austro-ungare și unirea cu România, elemente naționalist-șovine ungare din rîndurile magnaților, burgheziei, cadre ale aparatului administrativ și polițienesc, precum și ale armatei s-au constituit în grupuri diversionist-teroriste ce urmăreau să înăbușe în singe mișcarea de eliberare națională a românilor din Transilvania.

Elementele naționalist-șovine reacționare ale claselor exploatatoare ungare, ofițerimea și aparatul polițienesc au pus la cale acțiuni teroriste inclusiv împotriva celorlalte popoare care s-au eliberat, la sfîrșitul anului 1918, de sub jugul monarhiei austro-ungare, precum și împotriva maselor populare ungare, care, în luna noiembrie a aceluiași an, vor dezlănțui o revoluție cu caracter burghezo-democratic, iar în martie 1919 vor instaura Republica Ungară a Sfaturilor.

La sfîrșitul anului 1918 și în cursul anului 1919 s-au pus bazele unor organizații și formațiuni paramilitare, naționalist-șovine, teroriste de tip fascist, care vor constitui temelia și forța de șoc a regimului fascist-hor-thyst, instaurat la 1 martie 1920. Printre organizațiile secrete și teroriste care s-au creat și au activat în această perioadă în Ungaria s-au numărat Garda Zdrencăroșilor, Asociația ungarilor care se deșteaptă, M.O.V.E. (Organizația ungară de apărare) sub președinția ofițerului reacționar fascist Gombos Gyula, Grupul „celor doisprezece căpitani”, Asociația turanică ungară, Asociația de apărare națională, Societatea Secretă Wolf, organizația teroristă „Casa Albă”, care a evoluat ulterior într-un partid de tip fascist (Partidul Național Creștin), Uniunea de la Etelkos și altele.

În zilele terorii albe au fost asasinați în mod sălbatic de către aceste organizații peste 1000 de muncitori, țărani și intelectuali din rîndurile poporului român și ale naționalităților conlocuitoare, îndeosebi evrei. La Arad, de pildă, „Căștile de oțel” — organizație fascist-teroristă formată din militari unguri — au luat viața, în noiembrie 1918, a peste 300 de români. În județul Caraș-Severin au fost asasinați 180 de români de către teroriști unguri, sub pretextul „potolirii revoluției românilor”, adică a luptei de eliberare națională. Alți zeci de români au fost uciși în județul Bihor.

Jandarmii unguri din Făget au arestat, în ziua de 8 noiembrie 1918, zeci de țărani ce manifestaseră în cadrul mișcării naționale românești, pe care i-au dus la marginea acestei localități, unde i-au torturat în mod barbar și apoi i-au împușcat. Teroriștii unguri s-au năpustit cu o furie sălbatică asupra românilor din satele de frontieră, pentru a-i intimida.

Sfidînd pe aliați, „Căștile de oțel”, „Gărzile roșii” și trupele ungare ce aveau scris pe chipiu „Pentru Ardeal” (Erdelyért) au organizat o adevărată baie de sînge la Arad, în cursul zilei de 13 noiembrie 1918, cu prilejul vizitei generalului francez Berthelot, cînd, în prezența sa, militarii unguri au descărcat armele în masa de români veniți cu drapele naționale tricolore să-l aplaude pe fostul comandant al Misiunii militare franceze care susținuse cu multă căldură cauza românească. Acestui foc necruțător al teroriștilor i-au căzut victime zeci de români, între care bătrîni, femei, tineri și copii, precum și un fruntaș politic, Uroș Pâtea, țaran din Nădlac. După acest măcel, soldații unguri s-au năpustit asupra locuitorilor români ai orașului, organizînd o adevărată vînațoare a acestora.

Unul din cele mai înfiorătoare masacre împotriva românilor a fost cel din Șiria, unde soldații au asasinat, în mod sălbatic, pe luptătoarea unionistă Virginia Hotăran și pe fiul ei dr. I. Hotăran, fruntaș al luptei de eliberare națională a românilor din Transilvania. De altfel, întreaga familie Hotăran a căzut în focul luptei pentru împlinirea idealului național.

În gara Poeni, soldații teroriști secui, care au făcut front comun cu ungurii, l-au arestat pe sublocotenentul român Tămaș, reîntors de pe front, pe care l-au schingiuit în mod sălbatic, i-au scos ochii, i-au tăiat urechile și nasul, iar la 20 metri de linia ferată l-au forțat să-și sape singur groapa, în apropierea căreia a fost împușcat și apoi aruncat în ea. La Bologa, teroriștii unguri au ucis în chinuri asemănătoare 6 țărani români, între care și pe luptătorul unionist Ion Potra.

Recurgînd la teroare, și „Gărzile roșii” ungare au săvîrșit crime îngrozitoare împotriva românilor, uciigînd, printre alții, doi tineri preoți din comuna Sohodel, ale căror cadavre au fost aruncate în rîul Criș.

Pentru înăbușirea mișcării de eliberare națională a românilor, a afirmării dreptului lor la autodeterminare, care, din toamna anului 1918, se manifesta tot mai clar pentru unirea Transilvaniei cu România, teroriștii unguri au recurs chiar la utilizarea aviației și a trenurilor blindate pentru exterminarea în masă a românilor, precum și la metodele inchiiziției feudale, între care arderea de vii pe rug a românilor.

În zilele de 3 și 4 noiembrie 1918, din aeroplanelor trimise de Issekutz, subprefectul Lugojului, au fost împușcați mortal la Făget 14 români, iar alții au fost răniți.

Trenuri blindate militare circulau în partea de vest a Transilvaniei, organizînd adevărate campanii pentru exterminarea țăranilor români aflați la muncile agricole sau adunați în gări. De pildă, unul din trenurile de sub comanda maiorului Tighi, în gara Șiria, a tras focuri de mitralieră asupra țăranilor români care se întorceau de la o vînațoare, fiind uciși și răniți mulți dintre aceștia. Un alt tren blindat militar ungar a pătruns în gara Bajor-Susani, fiind împușcați 45 de țărani, din care numeroși au încetat din viață, iar în gara Lasău mitralierele soldaților unguri au secerat viețile a 36 de români.

Pătrunzînd mai adînc în interiorul Transilvaniei, teroriștii unguri, cu sprijinul autorităților de stat și al unor elemente maghiare locale, au asasinat în Fila de Jos, județul Turda, 9 români nevinovați, iar la Sîntin martiri cetele de gentri (magnați) unguri, înarmate pînă în dinți, au tras focuri de armă asupra populației române, lăsînd mai mulți morți pe loc. Legiunea „Pataky”, organizată de un gentri maghiar din Cluj, s-a deplasat în satul Mihalt, comițînd un înfiorător masacru împotriva românilor, fiind ucise sau rănite 38 de persoane.

Alte crime împotriva românilor, înfățișate în memoriile Consiliilor Naționale Române din județele Arad și Bihor (redactate în limba franceză și înaintate Comandamentului Aliat de la Belgrad), au fost săvîrșite la Chereuș, Tăuți, Covășinți, Curtici, Măndinloc ș.a., unde jandarmi unguri au ucis zeci de țărani români, iar pe alții i-au rănit.

Una dintre cele mai îngrozitoare crime săvîrșite, cu mult sadism, de teroriștii unguri împotriva românilor din Transilvania, care va zguduî întreaga conștiință națională românească și opinia publică internațională l-a reprezentat masacrul comis de soldații unguri la Beliș. La 6 noiembrie 1918 s-a constituit la Budapesta o bandă de militarî unguri de către ministrul de război — Nándor Urmánczy — la cerea fratelui său I. Urmánczy — mare magnat în Transilvania, proprietar a zeci de mii de jugăre de pădure în Munții Apuseni și al unei fabrici de cherestea ce fusese incendiată de sutele de prizonieri ruși, sîrbi și italieni care lucrau la ea în timpul războiului. Înarmat cu 6 mitraliere și avînd la dispoziție un tren blindat, detașamentul terorist a

secerat viețile a zeci de țărani moți din localitățile pe unde treceau, iar pe alții i-a luat ca ostateci pentru a-i călăuzi înaintarea, lucru pe care aceștia l-au refuzat, și, ca urmare, au fost împușcați.

Ajungând cu trenul special în ziua de 7 noiembrie 1918, la Călățele, detașamentul terorist ungar, în frunte cu căpitanul Antal Dietrich, a pornit în ziua următoare spre Beliș, organizând o adevărată „vânătoare” împotriva românilor. Acolo unde întâlneau moți, aceștia erau luați prizonieri sau împușcați pe loc. Nu erau cruțate nici femeile, bătrînii care au fost uciși în mod barbar. Militari români reînțorși de pe front, în urma terminării războiului, erau împușcați pe loc.

Detașamentul terorist s-a instalat în castelul lui I. Urmânczy. Patru mitraliere au fost așezate în patru direcții în turnul castelului, de unde trăgeau asupra românilor. În fața acestei sălbatice terori, românii rămași în viață au fugit în pădurile din Munții Apuseni, unde au stat ascunși timp de mai multe luni. Corpurile neînsuflețite ale unora dintre ei au fost găsite în primăvara anului 1919.

Soldații unguri au trecut apoi la jefuirea cadavrelor românilor, luându-le îmbrăcămintea, banii și alte obiecte ce le aveau asupra lor.

Militarii unguri conduși de căpitanul Antal Dietrich au jefuit gospodăriile românilor, ducînd bunurile la castel.

Pentru a șterge orice urmă a crimei, a-i înfricoșa pe români și a-i determina să renunțe la lupta lor de eliberare națională, căpitanul respectiv a ordonat adunarea și arderea cadavrelor românilor în jăratecul depozitului de cherestea incendiat. Circa 45 de români, dintre care mulți mai erau încă în viață, au fost arși.

Detașamentul terorist și-a continuat acțiunile criminale în zilele următoare, asasinînd alți zeci de români în alte localități din Munții Apuseni.

Crima înfiorătoare de la Beliș, săvîrșită de armata ungară, din inițiativa guvernului ungar prezidat de contele Mihaly Karoly, ce urmărea să cîștige bunăvoința aliaților, a fost o încercare a cercurilor conducătoare și a claselor exploatare ungare de a-și menține dominația asupra altor popoare și de a împiedica prin forță și teroare dreptul la autodeterminare a românilor. De remarcă că aceste atrocități nu au fost condamnate decît într-o slabă măsură de societatea ungară, care nu înțelegea să piardă Transilvania și alte teritorii, de unde plecau către Budapesta imense bogății.

Timp de o săptămînă, presa ungară nu a scris nici un rînd despre masacrul de la Beliș. În mod deliberat s-a urmărit trecerea sub tăcere a acestuia, care a fost o încercare diversionistă și de forță, de intimidare a delegației Consiliului Național Român Central, care începuse, la Arad, tratativele cu guvernul ungar în vederea recunoașterii dreptului

la autodeterminare națională a românilor, dar pe care cercurile conducătoare ungare sperau să-l împiedice. De asemenea, se urmărea ca, printr-o astfel de acțiune, poziția României să fie ponderată cu prilejul tratativelor de pace ce trebuiau să înceapă.

Nelăsindu-se intimidat, Ștefan Cicio Pop, participant din partea Consiliului Național Român Central la tratativele de la Arad, a protestat în mod energic la guvernul ungar, pentru că a permis „canaliei de Urmânczy să impuște și să ardă pe rug pe morții din Beliș”. Abia atunci, ziarele ungurești au publicat unele știri lapidare despre cele întâmplate, dar nu pentru a stabili adevărul și nici pentru a informa obiectiv opinia publică ungară, ci pentru a acuza din nou pe români și a exalta sentimentele naționalist-șovine ungare. Pentru dezinformare, românii li se aduceau acuzații incredibile, în sensul că ar fi jefuit și incendiat castelul din Beliș, că ar fi ucis trei funcționari ai Fabricii de cherestea din Călățele căreia i s-ar fi dat foc. Acuzații false, căci toți bărbații din Beliș se mai aflau concentrați în armata austro-ungară, în prizonierat sau pe drum; castelul fusese prădat, fabrica incendiată — după cum am mai menționat — de prizonierii străini. Familiile de români, femei, copii și bătrîni au sărit să salveze bunurile fabricii, care constituiau singurul lor mijloc de existență.

Ziarul „Budapesti Hirlap” din 15 noiembrie 1918, în articolul de fond intitulat „Tratativele de la Arad”, adresa critici vehemente ministrului naționalităților din guvernul ungar și acuzații jignitoare la adresa românilor, scriind: „S-a constatat că domnul Oszkár Iászi a făcut o mare greșeală. S-a dovedit în mod oficial și neîndoios, că nici vorbă nu poate fi despre atrocități ungurești. Reprezentanții Consiliului Național Maghiar au stabilit printr-o anchetă minuțioasă că armata ungară s-a purtat în modul cel mai corect. Dacă a întrebuițat armă, a făcut acest lucru în legitimă apărare, pentru că a fost atacată de bandiții români”.

Fiind printre puținii oameni politici unguri care înțelegeau că integritatea teritorială a Ungariei nu mai putea fi menținută prin vechile mijloace și metode, indeosebi teroare și asasinare, Oszkár Iászi a condamnat acest act criminal și a cerut contelui Karoly să ia măsurile necesare pentru a curma comiterea în continuare a unor asemenea acte. Într-un interviu acordat presei, Oszkár Iászi declara: „Am luat cunoștință de acest caz cu cea mai mare indignare și sint revoltat nu numai ca om, ci ca ungar. Găsesc că s-a făcut un păcat de neiertat, fiindcă acest procedeu ușuratic și neomenos nu numai că amenință succesul tratativelor noastre de mare însemnătate, dar el a stricat în cea mai mare măsură situația Ungariei la tratativele de pace, dînd armă puternică în mîna dușmanilor noștri (România, Cehoslovacia, Iugoslavia — n.n.). Din partea mea voi pretinde ca nu numai făptuitorii direcți, dar

și autorii morali să fie pedepsiți în mod exemplar, luându-se toate măsurile ca în viitor să nu se mai întâmple astfel de atrocități". Această declarație a avut un slab ecou în rîndul cercurilor conducătoare ungare, dar ea rămîne un act acuzator la adresa ministrului de război ungar, Nándor Urmánczy, care în mod premeditat a pus la cale masacrul de la Beliș.

Documentele referitoare la crimele săvîrșite de elementele tero-riste ungare împotriva românilor în toamna anului 1918 au fost pre-zentate de delegația Consiliului Național Român Central la tratativele de la Arad cu delegația guvernului ungar, condusă de ministrul naționali-tăților, Oszkár Iászi. Aceste acțiuni au convins pe conducătorii mișcării de eliberare națională a românilor că tratativele sînt zadarnice, hotărînd retragerea delegației române din negocierile de la Arad și intensificarea luptei maselor populare în vederea realizării dezideratului unității na-ționale, a unirii Transilvaniei cu România. În același timp, crimele odioase au fost condamnate vehement și de aliați, care au găsit îndreptățită in-terarea armatei române, la mijlocul lunii noiembrie 1918, în Transilvania, pentru apărarea românilor în fața terorii ungare.

Ultima încercare a delegației maghiare de a menține Transilvania în frontierele Ungariei, prin acordarea unei largi autonomii, a eșuat, fi-înd respinsă de reprezentanții românilor care voiau recunoașterea clară a dreptului lor la autodeterminare națională și statală.

Pentru asigurarea ordinii interne și a liniștii pe întreg teritoriul Transilvaniei, s-au constituit gărzile naționale, formate îndeosebi din foști militari și conduse de ofițeri români. Acestea depuneau jurămint față de Consiliul Național Român Central.

Gărzile naționale au constituit în cursul luptei pentru desăvîrșirea Unirii instrumentul politico-militar capabil să răspundă cu forța armelor la acțiunile întreprinse de detașamentele armatei fostului imperiu aus-tro-ungar, aflate în plin proces de descompunere. Ele au asigurat, prin-tre altele, paza în timpul desfășurării lucrărilor Marii Adunări Națio-nale la 1 decembrie 1918 care, în deplină siguranță, a hotărît în unani-mitate unirea Transilvaniei cu România.

O contribuție deosebită la realizarea idealului național al românilor a adus-o, prin mijloace specifice activității conspirative și Secția militară secretă, care a funcționat în taină în Transilvania. Activitatea acesteia s-a dovedit utilă îndeosebi după 1 decembrie 1918, cînd a demontat și cap-turat tunurile ungurești din Cetățuia Clujului, pe care militarii unguri vroiau să le îndrepte împotriva armatei române eliberatoare; a procurat documente secrete de la Budapesta privind planurile cercurilor conducă-toare; a reușit să pună mîna pe arhiva profesorului Apathi; a salvat pe mulți români condamnați la moarte; a urmărit și capturat numeroși

unguri vinovați de crime împotriva românilor; a construit linii telefo-nice secrete și a interceptat ordinele transmise de guvernul ungar uni-tăților sale militare și gărzilor naționale maghiare din Transilvania; a organizat, de asemenea, activitatea de informații și contrainformații a Consiliului Național Român Central, precum și a gărzilor naționale ro-mâne.

Funcționînd pînă la 1 noiembrie 1919, Secția militară secretă a pus la dispoziția diplomației române, cu prilejul Conferinței de pace de la Paris, documente deosebit de valoroase pentru susținerea intereselor ro-mânești.

Situîndu-se pe linia nerecunoașterii actului istoric de la 1 decem-brie 1918, autoritățile ungare au ordonat forțelor militare și unităților teroriste aflate pe pămîntul românesc să înăbușe în singe mișcarea na-țională a românilor. Elementele naționalist-șovine, în număr de circa 5.000, s-au întrunit la 22 decembrie 1918 la Cluj, pronunțîndu-se pen-tru menținerea în continuare a Transilvaniei în hotarele Ungariei.

Teroarea cea mai sîngeroasă s-a îndreptat asupra fruntașilor unio-niști români și a adunărilor populare în cadrul cărora erau aduse la cunoștință hotărîrile Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia. Spre exemplu, în Lăpușul unguresc, în timp ce se ținea o astfel de adunare în curtea unei școli, soldații unguri au mitraliat fără nici o avertizare masele întrunite, ucigînd 14 persoane și rănind alte 40. Soldații unguri au îndreptat o altă mitralieră în piața localității, împușcînd țărani români adunați în tîrg.

Continuînd seria actelor agresive împotriva românilor, teroriștii un-guri au atacat, la 26 februarie 1919, cortegiul funerar al fostului pre-ședinte al Marelui Sfat Național, al Partidului Național Român și al Adunării Naționale de la Alba Iulia — Gheorghe Pop de Băsești. Doar intervenția energică a trupelor române i-a împiedicat pe teroriștii un-guri să-i asasineze în masă pe românii ce-l conduceau pe ultimul drum pe marele luptător unionist.

În noaptea de 3/4 aprilie 1919, teroriștii unguri au ridicat de la domiciliile lor pe luptătorii unioniști dr. Ioan Ciordaș și avocatul dr. Ni-colae Bolcaș, pe motiv că au votat la Alba Iulia unirea Transilvaniei cu România. Maltratați o noapte întreagă, cei doi martiri au fost duși apoi într-o vilcea unde „li s-a tăiat nasul, li s-au sfărîmat brațele cu patul puștilor, li s-au înfipt baionetele în gură și în ceafă, li s-au scos ochii și la urmă au fost aruncați în groapă de vii, unul peste celălalt, și acoperiți cu pămînt". Tot atunci, 32 de țărani români din părțile Beiușului au fost uciși în mod barbar.

Trupele române, organizate într-un Comandament al trupelor din Transilvania, cu sediul la Sibiu, sprijinite cu informații de valoare de

serviciile de informații și ordine, au continuat, în iarna și primăvara anului 1919, cu ajutorul populației și al gărzilor românești, acțiunea de eliberare a nord-vestului Transilvaniei, fapt ce a consolidat actul Unirii și a restabilit suveranitatea poporului român asupra teritoriilor locuite din vremuri milenare. Lupte deosebit de grele s-au purtat în zona Munților Apuseni și în județele din vest și din nord, unde în rândurile trupelor ungare au acționat și Divizia secuiască, precum și efectivele jandarmeriei ungare. În numeroase localități din nordul Transilvaniei militarii Diviziei secuiesti i-au ucis în mod bestial pe ostasii români căzuți prizonieri.

Moment culminant al luptei pentru libertate și unitate națională, actul unirii Transilvaniei cu România a necesitat din partea poporului român mari sacrificii și jertfe de sânge în confruntarea cu autoritățile ungare care, folosind toate mijloacele posibile — teroare, diversiune, dezinformare, spionaj, forța armelor etc. — au încercat să-și mențină dominația asupra acestui teritoriu românesc.

Colonel Bobocescu Vasile

VIAȚA DE ZI CU ZI A UNUI TERRORIST ITALIAN

Datele prezentate în acest material sînt rezultate din mărturiile unor teroriști arestați ori care au părăsit activitatea subversivă. Ele au calitatea de a contura „portretul” complex al clandestinității teroriste, cu multe elemente specifice, ca: organizare, baze logistice, ascunzători, mod de recrutare, antrenamente, acțiuni conspirate, relații, disciplină ș.a. Considerăm utilă relatarea unor asemenea aspecte, în scopul completării culturii profesionale a cadrelor noastre.

Palermo, vineri, 3 septembrie 1982, ora 9 seara: generalul Dalla Chiesa, soția lui și unul dintre membrii găzii personale cădeau sub gloanțele unui pistol-mitralieră. Asasinat pe care poliția italiană îl considera că era opera Mafiei, fiind revendicat însă mai întâi de o grupare teroristă. Una din acele grupări împotriva cărora Dalla Chiesa a luptat timp de mulți ani.

Acest tip de terorism, care acum face ravagii în Franța, este cunoscut foarte bine de italieni. „Brigăzile Roșii”, „Prima Linie”, „Autono-

miștii” sînt în permanență pe primele pagini ale ziarelor și în centrul controverselor, deoarece nu te poți obișnui niciodată cu violența care ucide!

Dar care este oare evoluția viitorului terorist? Totul începe cu intrarea, într-o bună zi, în organizație. Dacă înainte el era un simplu nemulțumit, oarecum subversiv, situația se schimbă din momentul în care îl întâlnește pe cel care-l va călăuzi pe „traseul său de terorist”. Depinde și de organizația în care intră. Din cele 484 organizații teroriste

care s-au manifestat în Italia timp de 12 ani, numai trei sînt de importanță națională („Brigăzile Roșii“, „Prima Linie“ și „Nucleele proletare înarmate“) și respectă o anumită disciplină. Una singură își păstra în 1982 o adevărată supremație printre celelalte: „Brigăzile Roșii“. Și astăzi, aceasta este socotită ca organizația formată din „aristocrați ai atentatului“.

„Brigăzile Roșii“ au respectat timp îndelungat reguli draconice de recrutare. În cazul celor care nu acționează în totală clandestinitate, adică al acelor care continuă să ducă o viață profesională și, adesea, familială normală, „Brigăzile Roșii“ se străduiesc să verifice „soliditatea“ carierei respectivilor și acordul lor la programul politic al organizației. Pe plan militar, organizația asigură antrenamentul noilor admiși. Nu sînt acceptate în organizație elementele foarte tinere și nici studenți. Primul contact cu noul venit este stabilit în general de un membru neclandestin. Cel care va hotărî modul de folosire al noului admis va fi comitetul executiv.

În cadrul celorlalte organizații, criteriile sînt mai puțin rigide. „Prima Linie“ preferă discuțiile cu caracter politic purtate pe stradă sau într-un bar. Întîlnirile sînt întotdeauna fixate în locuri publice, în gări, în stațiile de autobuz sau în fața cinematografelor. Ziarul de sub braț rămîne principalul semn de recunoaștere. Dar condițiile de admitere nu sînt foarte grele. Dovada: faptul că, în 1982, această organizație putea fi

considerată practic dezmembrată. Mulți dintre membrii săi arestați au vorbit, negăsind forța interioară de a rezista durității închisorii sau presiunii magistraților.

O dată admis, primit oficial în rândurile „organizației“, noul venit va trebui să-și schimbe identitatea. Numele, mai întii. Va purta numai un prenume sau o poreclă urmate, dacă este cazul, de numele locului de origine sau al zonei de acțiune. Vor fi respectate norme de comportare foarte precise, în special de către membrii „Brigăzilor Roșii“. Într-o ascunzătoare descoperită în 1975 de poliție, anchetatorii au găsit manualul intitulat „Norme de securitate și stil de muncă“ ce demonstrează modul de viață ascetic pe care-l duc cei din clandestinitate. Textul este scris de mînă, copiat minuțios, dacă nu chiar maniac. Nimic nu-i scapă: nici telefonul, nici problemele sentimentale, nici cele care privesc hrana sau îmbrăcămintea. Telefonul mai întii: să se evite folosirea lui, întrucît se poate afla sub control; dar dacă este absolută nevoie să fie utilizat, nu-i necesar să fie citat nici un nume, nici un loc ușor reperabil. Trebuie folosite fraze convenționale, să se respecte un cod care să permită fixarea unor întîlniri cu două zile decalaj, de exemplu, sau cu o oră diferență față de cea reală. De asemenea, să fie evitată cu orice preț comunicarea în scris, să nu fie utilizată niciodată poșta, nici să se încredințeze altor persoane mesaje importante. Nu trebuie să se păstreze nici acasă, nici

prin buzunare nici un fel de mesaj scris. De fapt, se recomandă o singură soluție pentru a comunica: să vorbești direct cu interlocutorul. Cu privire la locuință, documentul atrage atenția ca nu cumva aceasta să fie situată în apropierea vreunui comisarariat de poliție sau a unei bănci, pentru că organele de represieune pot apărea foarte repede. Apartamentul trebuie să fie foarte modest, ordonat, curat, bine aranjat. Văzut din exterior, acesta să aibă aerul absolut normal: perdele la ferestre, sonerie, plăcuță pe ușă. Cel din clandestinitate trebuie să înlătore orice bănuială care ar putea plana asupra vieții sale personale. Bine îmbrăcat, ordonat, cu unghiile tăiate, tuns, și ras, el trebuie să aibă un program regulat, un program de om serios: casă-serviciu, serviciu-casă. Să-și construiască o imagine socială bine definită. Va trebui în orice caz să fie amabil, serviabil și prevenitor cu vecinii, să-și facă cumpărături din magazine diferite pentru a nu stîrni bănuieli în legătură cu cantitățile de alimente pe care le cumpără, să-și organizeze întîlnirile de noapte în mod foarte discret: nici cel mai mic zgomot după orele 23! Mai tîrziu „Brigăzile Roșii“ vor perfecționa acest mod de viață, dîndu-i o rigiditate maniacă, ce ne face să ne gîndim la acestea ca la o adevărată birocrație a teroarei. Fiecare coloană (sînt 6 sau 7) trebuie să prezinte un bilanț financiar trimestrial care este examinat și aprobat de comitetul executiv. Notele de cheltuieli sînt amănunțit controlate și verificate de

contabili ai organizației. Vai de cel care va comite o eroare sau un abuz!

Ziua unui membru din clandestinitatea „Brigăzilor Roșii“ începe cu diferite acțiuni de „cunoaștere“. După-amiaza este consacrată contactelor între cei din clandestinitate și membrii neclandestini. Și aceasta, respectînd orare riguroase. Regulile sînt atît de stricte, că nu poate fi cumpărat nici un ziar din apropierea casei: trebuie să fii absolut neidentificabil în orice acțiune sau activitate, să eviți să iei taxiul, să utilizezi numai transportul în comun sau mersul pe jos. Minunate sînt trenurile! Ele servesc drept ascunzătoare cînd vreunul se simte supravegheat, ori cînd are nevoie să se îndepărteze momentan de bază. Cîți oare nu au petrecut nopți la rînd în vagoanele de dormit, așteptînd să treacă „furtuna“?

În această viață minuțioasă și obositoare este oare loc și pentru sentimente? Fără îndoială nu în familie, cel puțin teoretic, pentru că membrul din clandestinitate se rupe complet de viața sa anterioară. El va trebui să evite legăturile cu femeile, fie că sînt mame, surori sau iubite. Singurul caz în care organizația autorizează un contact telefonic cu familia: la moartea unei rude apropiate. Dar se pare că acest consemn a fost puțin respectat.

Referindu-ne la condițiile materiale, o constatare se impune: terorismul nu-i îmbogățește pe cei care-l practică. Sau foarte puțin, pe cei care aparțin unor organizații importante. Organizațiile mici, care se a-

seamănă foarte mult cu bandele de răufăcători, oferă membrilor lor și unele „avantaje”. Se întâmplă ca ceaștia să-și oprească un anumit procent de la cîte o spargere de „auto-finanțare”: „din cele 14 milioane, am păstrat un milion cinci sute de mii pentru mine”, mărturisește Barbone avocaților. Alții își mai oferă și cîte o croazieră pe vreun iaht (valoare: 1.500.000 de lire), cum a procedat și Marco Cattin cu banii furati organizației „Prima Linie”. În schimb, „Brigăzile Roșii” sînt foarte atente la problemele de bani! În 1979, declara Pecci, fiecare membru din clandestinitate primea o sumă lunară de 250.000 de lire (1250 franci). Desigur, nu-și plăteau chiria pentru că organizația răspundea de asta, însă tot e puțin! Se obișnuia, de asemenea, ca familiile abandonate de cei din clandestinitate să fie ajutate de organizație, iar în caz de arestare, tot organizația urma să plătească cheltuielile de apărare. Aceasta era realizată întotdeauna de aceiași avocați.

Ce găsește compromițător poliția într-o ascunzătoare a unor teroriști?

Cotidianul „Lotta continua” a publicat pe opt pagini inventarul lucrurilor găsite în ascunzătoarea lui Valerio Morucci și a Adrianei Ferranda în momentul arestării lor, la 30 mai 1979, la Roma: mormane de arme, desigur; fișe, ziare, diverse șocoteli, note de plată; o trusă de instalator (clești, surubelnițe, lipici, șmirghel); materiale pentru falsificarea actelor de identitate; bani, numeroase cecuri și numărul unor

conturi de bancă; 49 de chei, mai multe sacoșe, cărți de joc, polițe de asigurare ale unor mașini; cîteva manuale de luptă printre care „Explozivi și mijloace de utilizare a acestora”, o trusă de prim-ajutor, fișe de filaj etc. În afara obiectelor personale, tot ceea ce se găsește în ascunzătoare aparține organizației și nu indivizilor care o folosesc și nu fac decît să treacă pe acolo. Manualul „Stilul de viață și normele de lucru” subliniază: „materialul aparține organizației și fiecare membru este răspunzător pentru aceasta. Un anumit tip de comportare echivalează cu trădarea și poate fi pedepsit conform prevederilor regulamentelor de ordine interioară”.

Responsabilul cu armamentul trebuie să aibă o listă la zi cu materialele de care răspunde și să comunice superiorilor și cea mai mică modificare. Aceasta, pentru a evita furturile și împrăștierea armelor. Adesea, armele destinate unui atentat sînt distribuite în dimineața zilei respective. Ele trebuie înapoiate pînă seara, aceasta fiind o normă ce trebuie respectată. Iată ce declara Roberto Sandalo: „Membrii grupului „Prima Linie” nu păstrează niciodată la ei arme individuale. Ele sînt centralizate la o bază cunoscută numai de șeful logistic și distribuite în funcție de acțiunile ce trebuie realizate”.

În cadrul „Brigăzilor Roșii” armele sînt distribuite în mod selectiv, în funcție de misiunea ce trebuie îndeplinită. Deși fiecare are dreptul la un pistol, teroriștii îl vor primi și pe cel de-al doilea, destinat să fie

folosit în caz că primul nu funcționează. Șeful comandoului transportă în general pistolul automat, iar adjunctul său — grenadele. Carabinierii au confiscat de la membri ai „Brigăzilor Roșii” pistolul automat „M 12”, utilizat la asasinarea celor cinci membri ai gărzii personale a lui Aldo Moro. Armele, menționează teroriștii, sînt „capitalul cel mai prețios al unei organizații, ele asigurîndu-i independența, puterea de foc și coeziunea umană”.

Antrenamentul, căutarea continuă de bani și de arme sînt alte sarcini esențiale ale teroriștilor. Antrenamentele se realizează în grote, în mine dezafectate, în păduri. Înaintea atentatului de pe via Fani din Roma, care i-a costat viața pe cei cinci polițiști care îl păzeau pe Aldo Moro, antrenamentul celor nouă membri ai comandoului a durat luni de zile și s-a efectuat pe o plajă de lângă Ostia. Pentru rezolvarea definitivă a problemelor de securitate, „Brigăzile Roșii” au cumpărat, în 1977, un teren din regiunea Latium, pe care trebuia să se construiască o școală de pregătire a teroriștilor. Pentru exercițiile de tragere ar fi trebuit amenajat un tunel special. Clădirea a fost construită, o familie mai presus de orice bănuială a devenit proprietară, servindu-i drept acoperire legală, dar, din nefericire, a izbucnit un incendiu și intervenția pompierilor a făcut ca proiectul să fie abandonat.

Cum își procură teroriștii armele necesare antrenamentului și activității lor criminale?

Simplu: fie furîndu-le, fie cumpărîndu-le de la traficanți sau de la vînzători autorizați. Armele sînt furate de la polițiști, de la colecționari, din magazine de specialitate sau din cazărmi. Armele achiziționate ilegal de la traficanți au dezavantajul că sînt foarte scumpe. Bani înseamnă tilhării sau sechestrări de persoane. Și unele și altele sînt frecvente în Italia ultimilor 12 ani. Iată ce declară Marco Barbone: „Eram în iunie 1980 și trebuia să facem rost de bani. Trebuia neapărat să organizăm un hold-up. Ne-am împărțit în două grupuri care căutau fiecare un obiectiv ce putea fi jefuit. Unii propuneau să atacăm o bancă, ceilalți un magazin de bijuterii. Am hotărît să atacăm banca. Am acționat cu ajutorul a două mașini furate. Prada: 16 milioane de lire. Aveam mare nevoie de ei!”.

Ministerul de Interne italian a anunțat că în ultimii zece ani numărul hold-upurilor a crescut de șase ori. Au apărut totodată conflicte între lumea interlopă și teroriști. Răpirile de persoane pot și ele procura fonduri importante. Însă trebuie să cauți victime capabile să plătească răscumpărarea. Sînt foarte căutate persoanele care posedă bunuri în străinătate sau care pot plăti răscumpărarea în afara Italiei. Una din cele mai importante răpiri: cea a industriașului Costa, care a permis obținerea unui miliard cinci sute de milioane de lire. Fiindcă la această acțiune au participat coloanele genoveză, torineză și romană, fiecare a primit cinci sute de milioane.

Generalul Dalla Chiesa, timp îndelungat șeful poliției antiteroriste, afirmă că răscumpărările aduc mai mulți bani teroriștilor decât bandiților de drept comun, pentru că aceștia din urmă sînt mai chelțuitori. Primii sînt mai modești și mai atenți în administrarea banilor. Și totuși, răscumpărarea nu este suficientă. Banii „murdari” trebuie transformați în bani „curați”. În cazul lui Costa, teroriștii au spălat bancnotele, una cîte una, cu un burete și le-au uscat pe calorifere pentru că ele fuseseră inițial introduse într-o substanță care devenea fosforescentă la lumina unei lămpi cu raze ultraviolete. Fiecare coloană a „Brigăzilor Roșii” a trebuit, deci, timp de mai multe luni să examineze, să spele și să rușuce cinci sute milioane de lire în bancnote.

Cumpărarea armelor este o adevărată bătaie de cap. Nu pentru că traficanții de arme ar lipsi. Pînă la urmă teroriștii îi găsesc și intră în legătură cu ei. Prin procedee asemănătoare celor utilizate în traficul cu stupefiante, ei află că o încărcătură va tranzita printr-un loc anume, cel mai adesea transportată în camioane TIR. Nu le mai rămîne decît să negocieze. Astfel, 50% din armele vîndute în Italia (al patrulea exportator mondial) în direcția Africii, nu ajung niciodată la destinație. Ele au fost vîndute, prin contrabandă, înainte chiar de a părăsi teritoriul național. Procurate prin mijloace „legale” sau ilegale, fapt este că circulația armelor este intensă în Italia și că procurarea lor este mult mai ușoară decît cea a banilor.

(traducere și prelucrare din „Panorama”)
Maior Brăteanu Sorin

*Cu prilejul celei de a 41-a aniversări
a proclămării Republicii și al Anului
Nou—1989,*

„SECURITATEA”

*urează tuturor cititorilor și colaboratorilor
săi un călduros*

LA MULȚI ANI!